Nazilli Ticaret Odası

BÖLGENİN PARLAYAN YILDIZI

TOBB AKREDİTE ODA ACCREDITED CHAMBER

EKONOMİK GÖRÜNÜM

EKONOMİK GÖRÜNÜM

Güncelleme Tarihi:1.12.2018

A- MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM..... 3

B- DIŞ TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ 20

1) MAL TİCARETİ..... 21

2) HİZMETLER TİCARETİ..... 33

C- YATIRIM ORTAMI ve YABANCI SERMAYE 39

D- SERBEST BÖLGELER..... 49

E- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU ve ÇOK TARAFLI TİCARET... 54

A-MAKROEKONOMİK GÖRÜNÜM

Uluslararası Kuruluşların Büyüme Tahminleri

Bazı Ülke-Ülke Gruplarına İlişkin Büyüme Tahminleri (%)									
		Dünya	Türkiye	Avro Bölgesi	ABD	Brezilya	Rusya	Hindistan	ÇHC
IMF	2018	3,9	4,2	2,2	2,9	1,8	1,7	7,3	6,6
	2019	3,9	4,0	1,9	2,7	2,5	1,5	7,5	6,4
OECD	2018	3,7	3,2	2,0	2,9	1,2	1,8	7,6	6,7
	2019	3,7	0,5	1,9	2,7	2,5	1,5	7,4	6,4
DB	2018	3,1	4,5	2,1	2,7	2,4	1,5	7,3	6,5
	2019	3,0	4,0	1,7	2,5	2,5	1,8	7,5	6,3

Kaynak: IMF, OECD, Dünya Bankası

- **IMF, Türkiye'nin 2018 yılında %4,2, 2019 yılında %4 oranında büyüyeceğini tahmin etmektedir.**

Dünya Ticaretine İlişkin Tahminler

Mal Ticaretine İlişkin Tahminler (%)						Dünya Ticaret Hacmi
	Yıllar	İhracat		İthalat		
		Gelişmiş Ekonomiler	Yükselen Ekonomiler	Gelişmiş Ekonomiler	Yükselen Ekonomiler	
IMF	2018	4,5	5,1	5,1	6,0	4,8
	2019	3,9	5,3	4,5	5,6	4,5
DTÖ	2018	3,8	5,4	4,1	4,8	4,4
	2019	3,1	5,1	3,3	4,4	4,0

Kaynak: IMF, Dünya Ticaret Örgütü

- **IMF tahminine göre, dünya ticaret hacmi 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla; %4,8 ve %4,5 oranında artacaktır.**

- **DTÖ tahminine göre, dünya ticaret hacmi 2018 ve 2019 yıllarında sırasıyla; %4,4 ve %4 oranında artacaktır.**

En Büyük 20 Ekonomi (SGP-Cari)

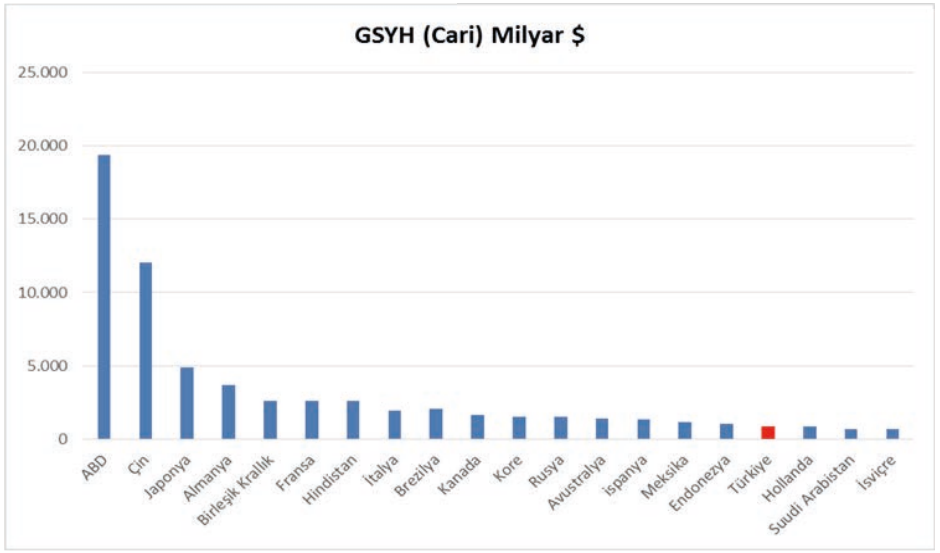

Kaynak: IMF

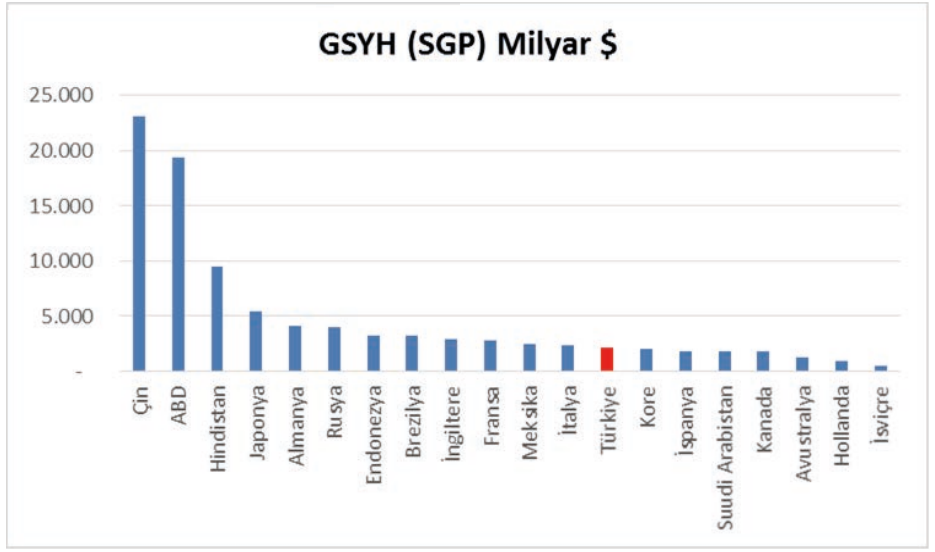

Kaynak: IMF

- **2017 yılı itibarıyla Türkiye Dünya'nın 17., Avrupa'nın 6. büyük ekonomisidir.**

2019-2021 Yeni Ekonomik Program (YEP) Hedefleri

2019-2021 YEP					
	2017	2018	2019	2020	2021
GSYH (Milyar TL, Cari Fiyatlarla)	3,107	3.741	4.450	5.150	5.742
Kişi Başına Milli Gelir ($)	10,602	9.385	9.647	10.292	10.973
GSYH Reel Büyümesi (%)	7.4	3,8	2,3	3,5	5,0
İşsizlik Oranı (%)	10.9	11,3	12,1	11,9	10,8
Seyahat Gelirleri (Milyar $)	22.5	29,0	34,0	38,0	42,0
Cari İşlemler Dengesi (Milyar $)	-47.4	-36,0	-26,0	-23,5	-24,1
Cari İşlemler Dengesi / GSYH (%)	-5.6	-4,7	-3,3	-2,7	-2,6

*2017 yılına ait veriler gerçekleşme rakamlarıdır.

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

- **2019-2021 dönemini kapsayan Yeni Ekonomik Programın temel amacı; makroekonomik istikrarın korunduğu, cari açık ve enflasyonun aşamalı olarak düşürüldüğü bir ortamda yapısal reformlar yoluyla büyümeyi artırmak ve daha kapsayıcı hale getirmektir.**

Başlıca Bölgeler ve Ülkeler İtibarıyla GSYH Gelişmeleri (2017)

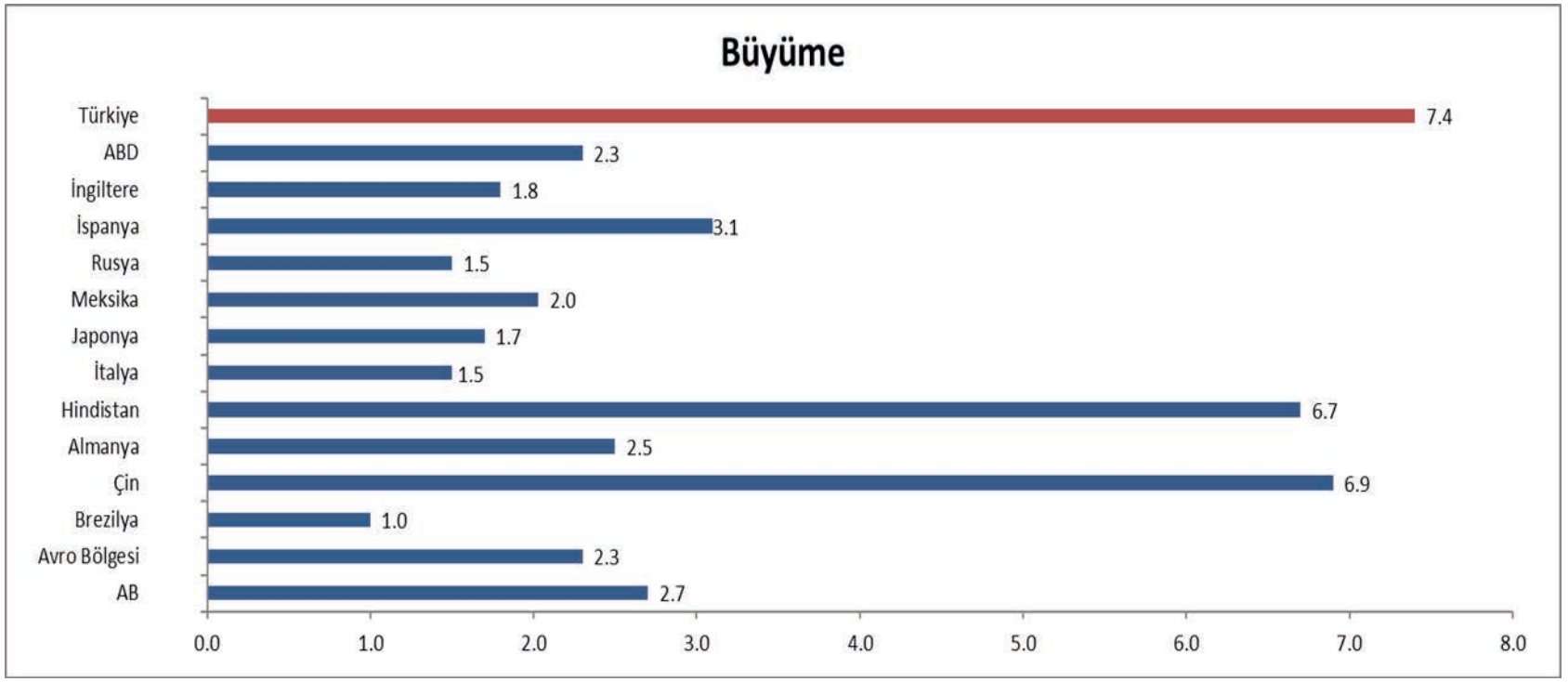

Kaynak: TÜİK, IMF

- **Türkiye ekonomisi 2017 yılında %7,4'lik büyüme performansı sergilemiştir.**

Dönemler İtibarıyla Büyüme Oranları

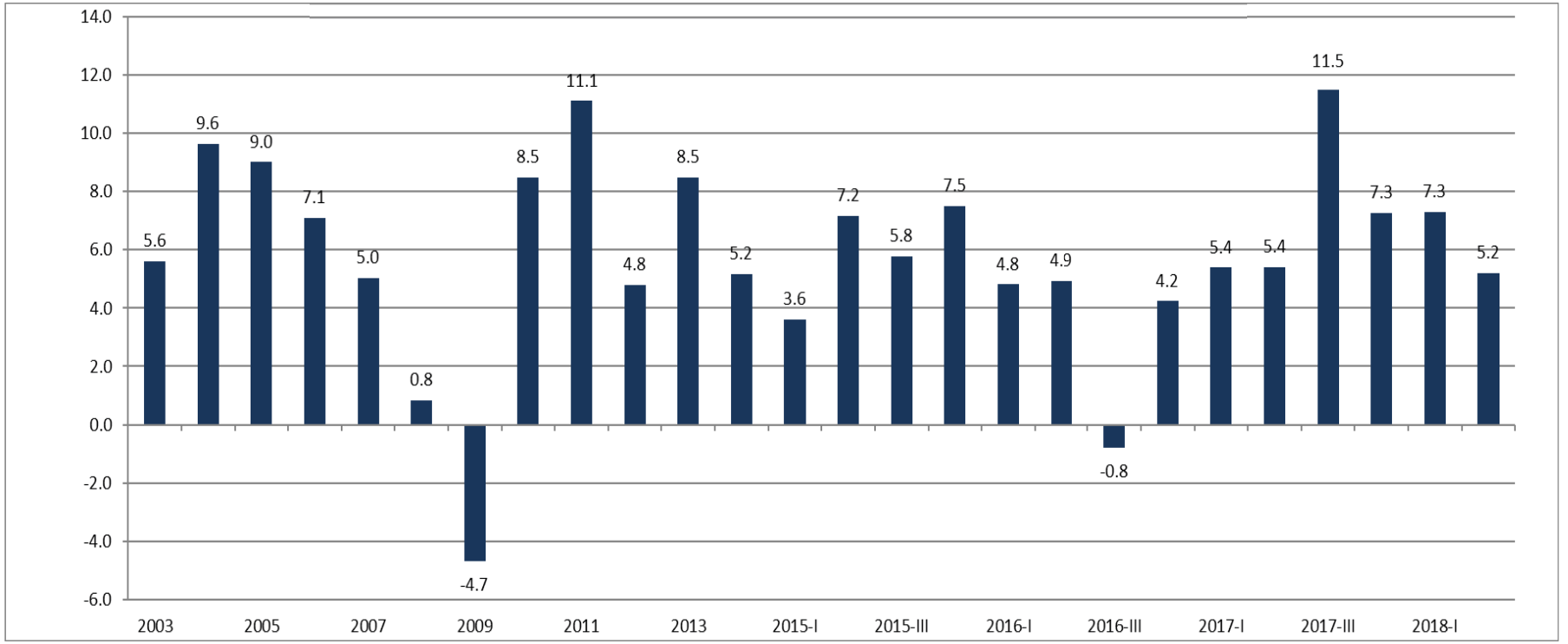

Kaynak: TÜİK

- **Türkiye, 2018'in ikinci çeyreğinde %5,2 oranında büyüme kaydetmiştir.**
- **Türkiye ekonomisi 2017'in son çeyreğinde ise %7,3 oranında büyüme kaydetmiştir.**

Kişi Başına Düşen GSYH

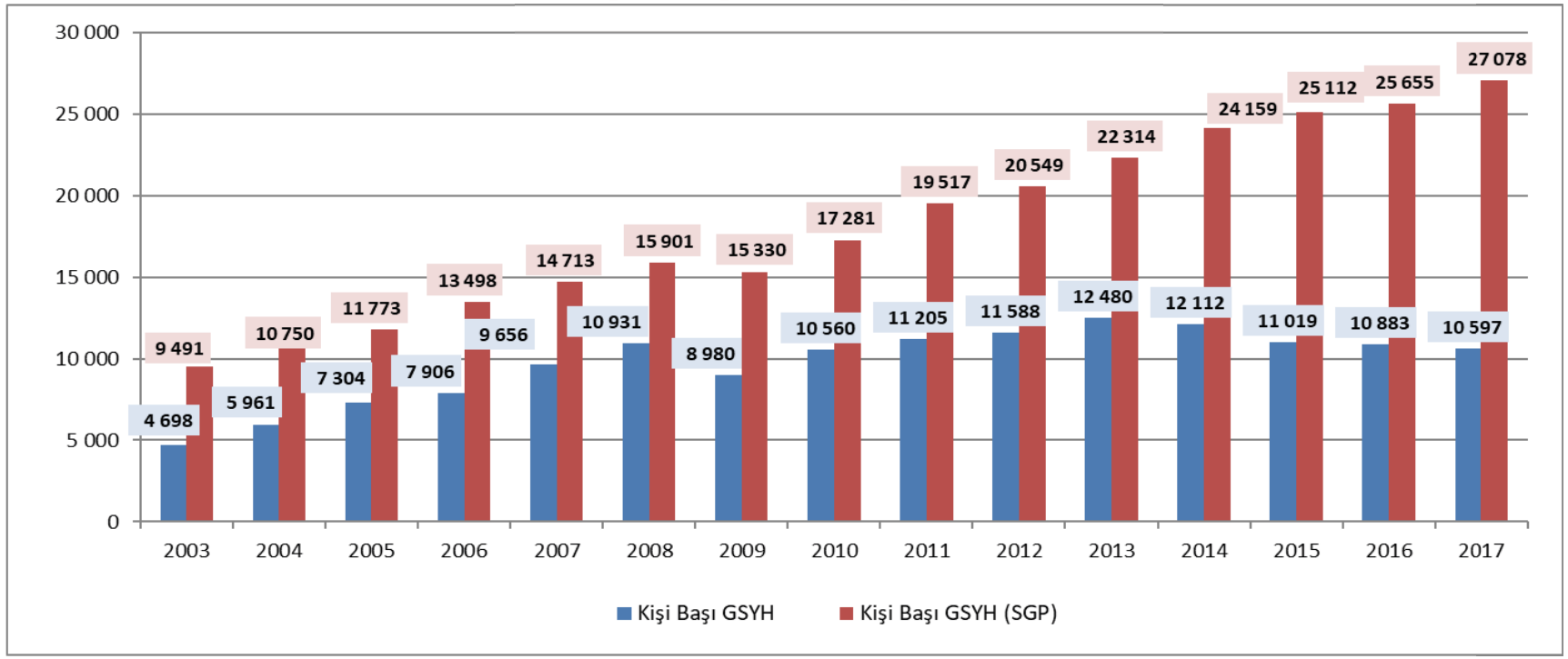

Kaynak: TÜİK

- **Kişi başına gayri safi yurt içi hasıla, 2017 yılında, 2002 yılına göre 3 katına çıkarak 3.581 dolardan 10.597 dolara yükselmiştir.**
- **Satınalma Gücü Paritesine (SGP) göre ise 2017'de kişi başına gayri safi yurt içi hasıla, 27.078 dolara yükselmiştir.**

Kapasite Kullanım Oranı (%)

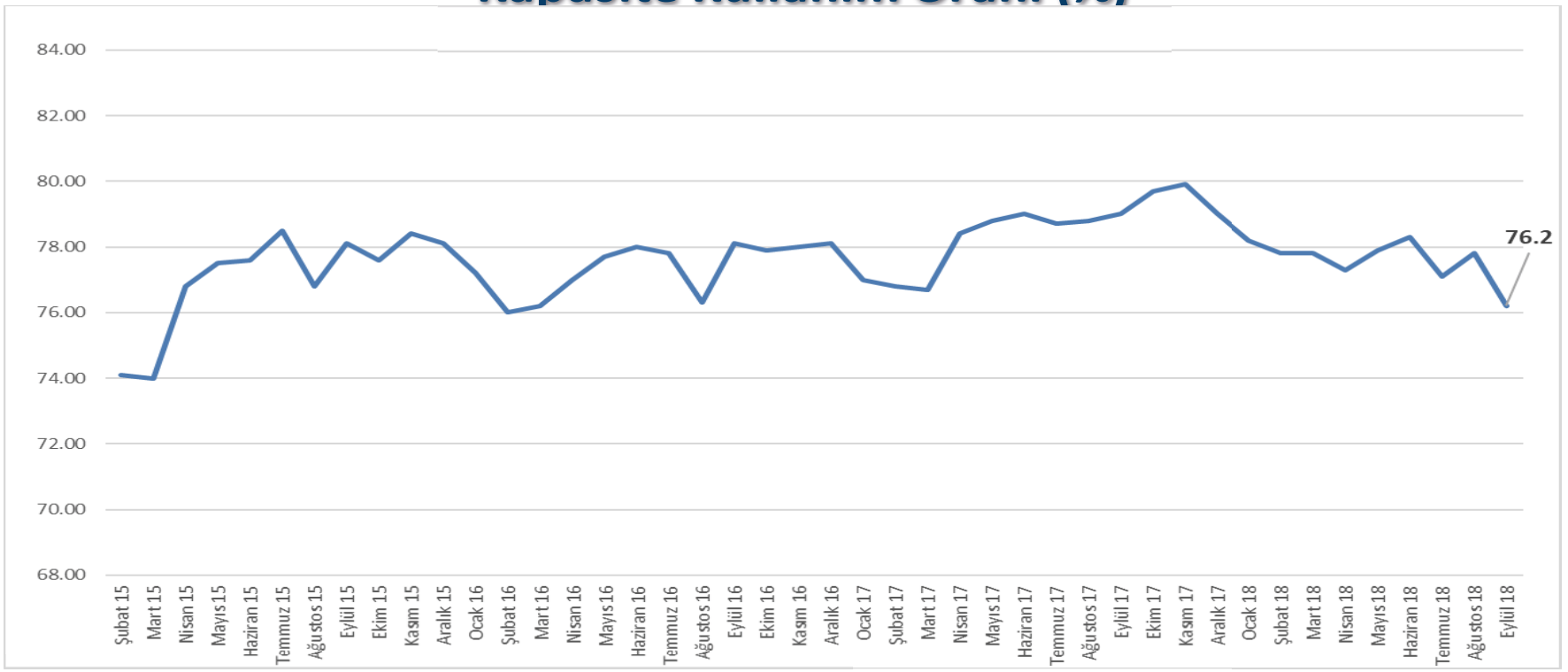

Kaynak: TCMB

- **2018 Eylül ayında, İmalat Sanayi Kapasite Kullanım Oranı; bir önceki aya göre 1,6 puan, geçen yılın aynı ayına göre 2,8 puan azalışla %76,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.**

Sanayi Üretim Endeksi (2015=100)

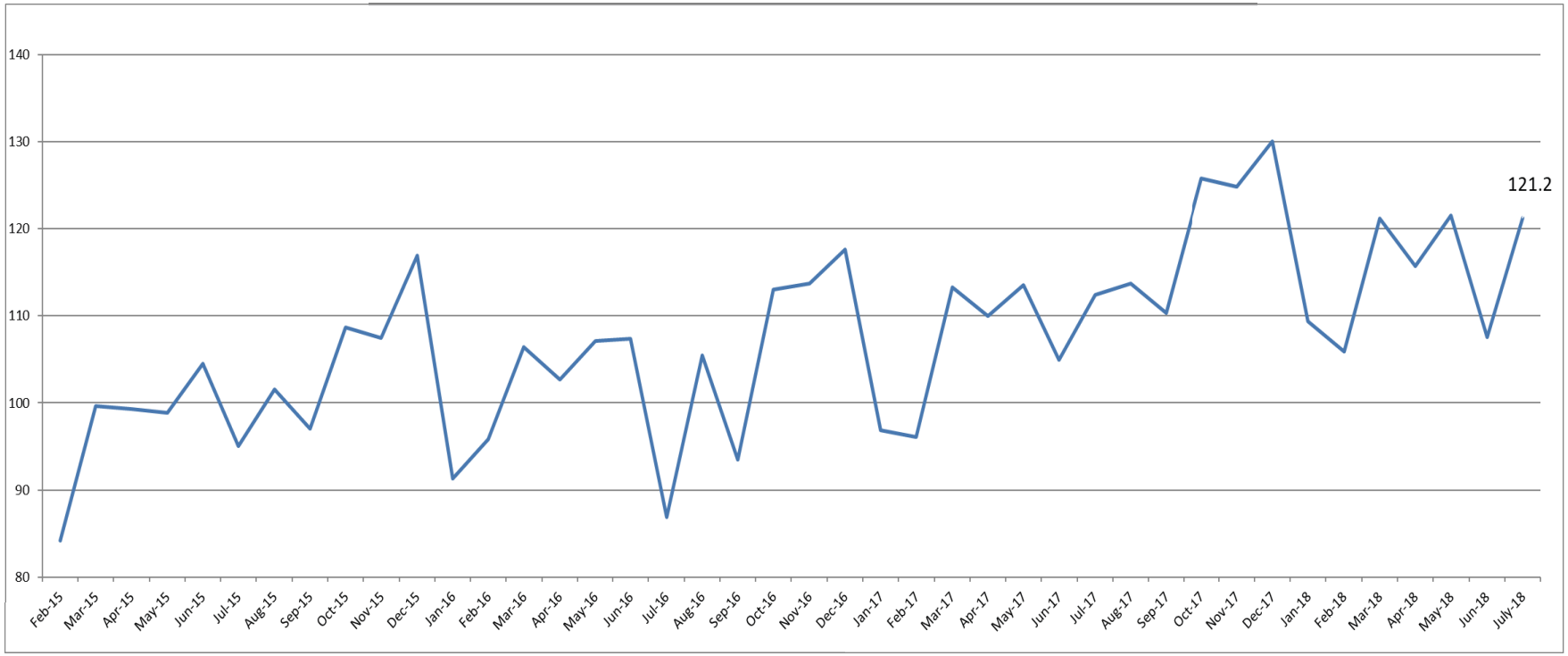

Kaynak: TÜİK

- **Arındırılmamış SÜE (2015=100) 2018 Temmuz ayında, bir önceki yılın aynı ayına göre %7,9 artarken bir önceki aya göre %12,7 artarak 121,2 seviyesinde gerçekleşmiştir.**

Satınalma Yöneticileri Endeksi(PMI)

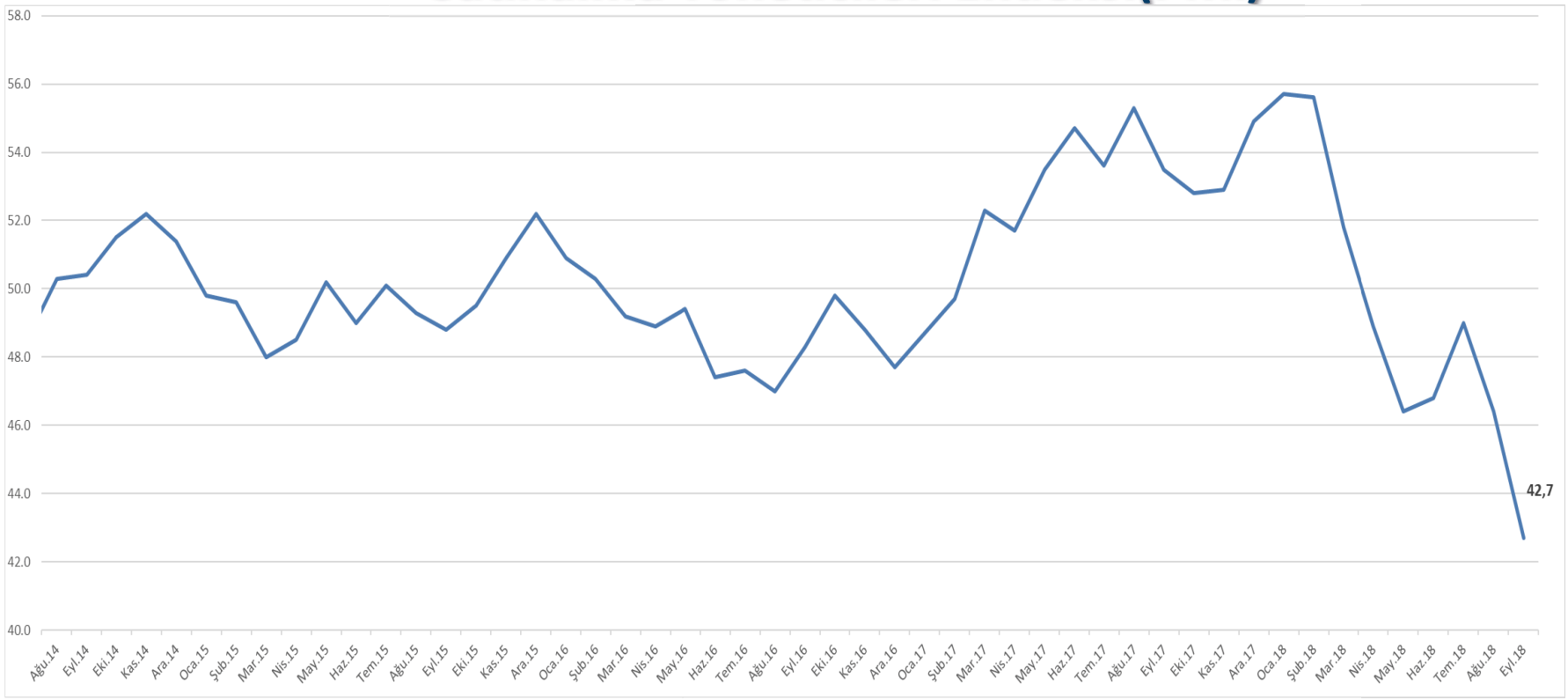

Kaynak: Markit Economics

- **PMI, 2018 Eylül ayında 42,7 değerini alarak bir önceki ay değerinin (46,4) ve 50 eşik değerinin altında gerçekleşmiştir.**

Enflasyon

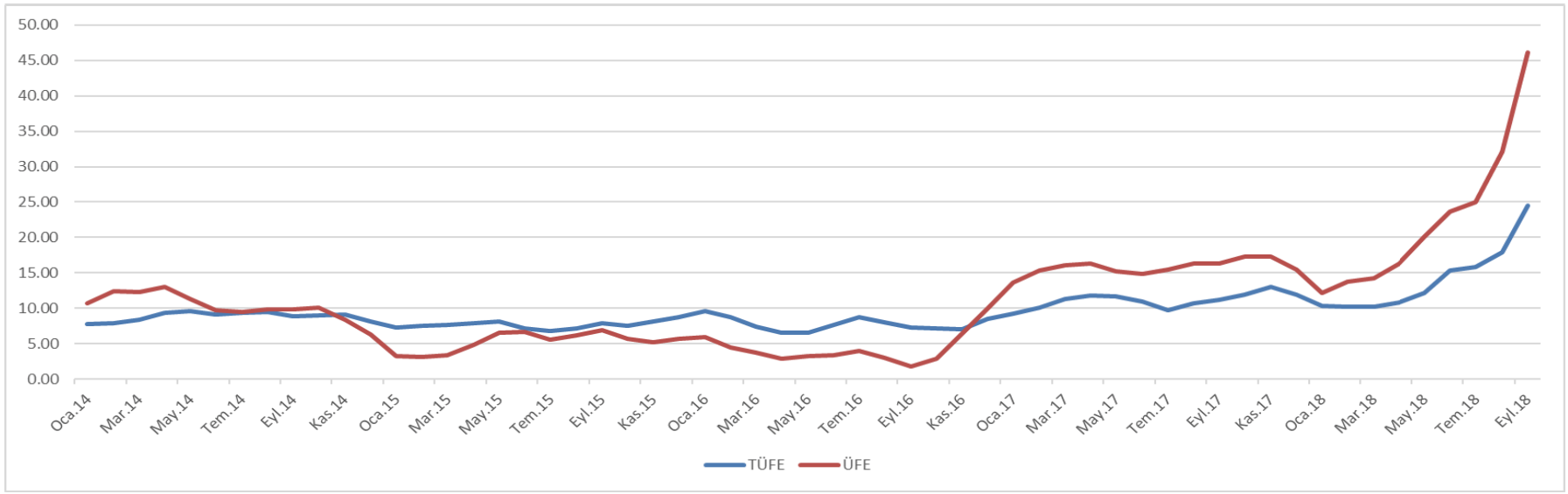

Kaynak: TCMB

- **2018 Eylül ayında, önceki yılın aynı ayına göre, TÜFE'de %24,52 oranında, Yİ-ÜFE'de ise %46,15 oranında artış gerçekleşmiştir.**

İstihdam-İşsizlik

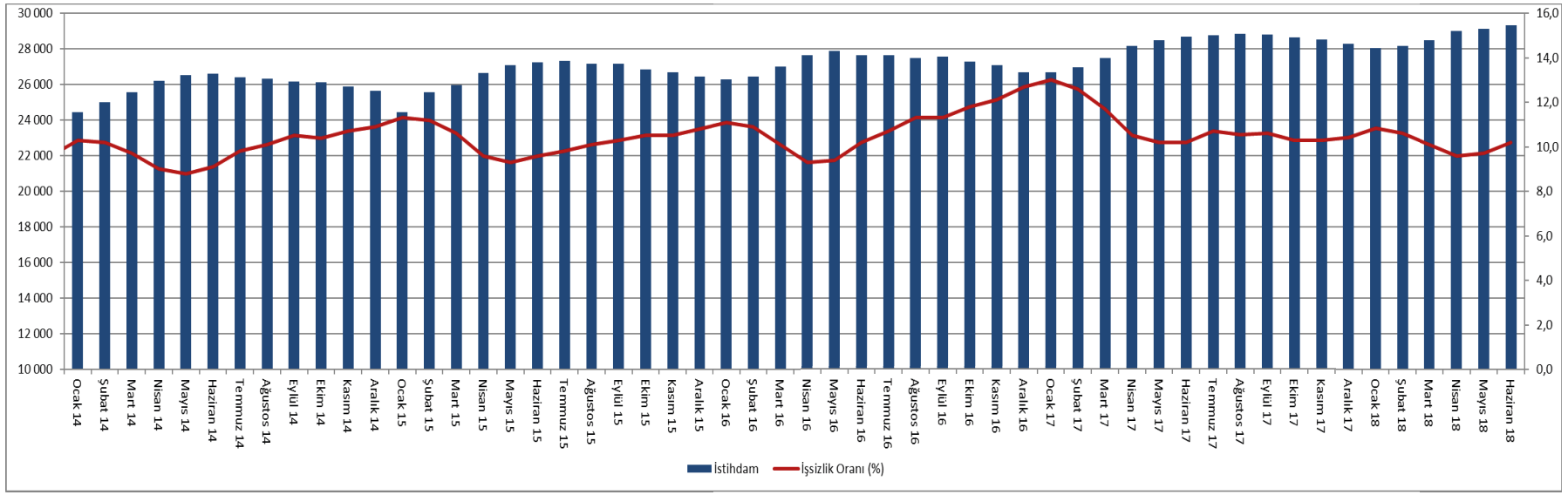

Kaynak: TÜİK

- **2017 yılında İşsizlik oranı %10,9 seviyesinde gerçekleşti.**
- **2018 Haziran ayında işsizlik oranı % 10,2 iken; mevsim etkisinden arındırılmış işsizlik oranı ise %10,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.**
- **Mevsimsellikten arındırılmış işsizlik oranı ABD'de %3,9 (Ağustos), AB(28)'de %6,8 (Ağustos), Avro Bölgesi'nde %8,1 (Ağustos), Almanya'da %3,4 (Ağustos), Fransa'da %9,3 (Ağustos) ve İtalya'da %9,7 (Ağustos) düzeyinde bulunmaktadır.**

Türkiye-CDS (3/10/2018)

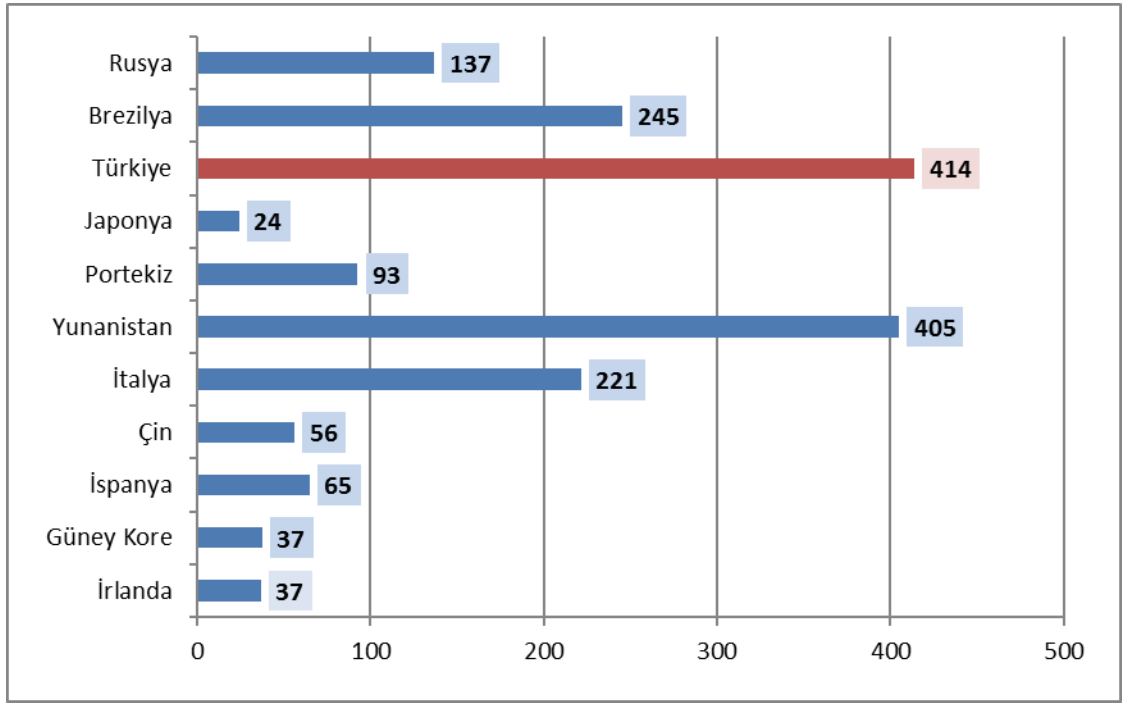

Kaynak: Bloomberg

Merkezi Yönetim Bütçe Açığı / GSYH (%)

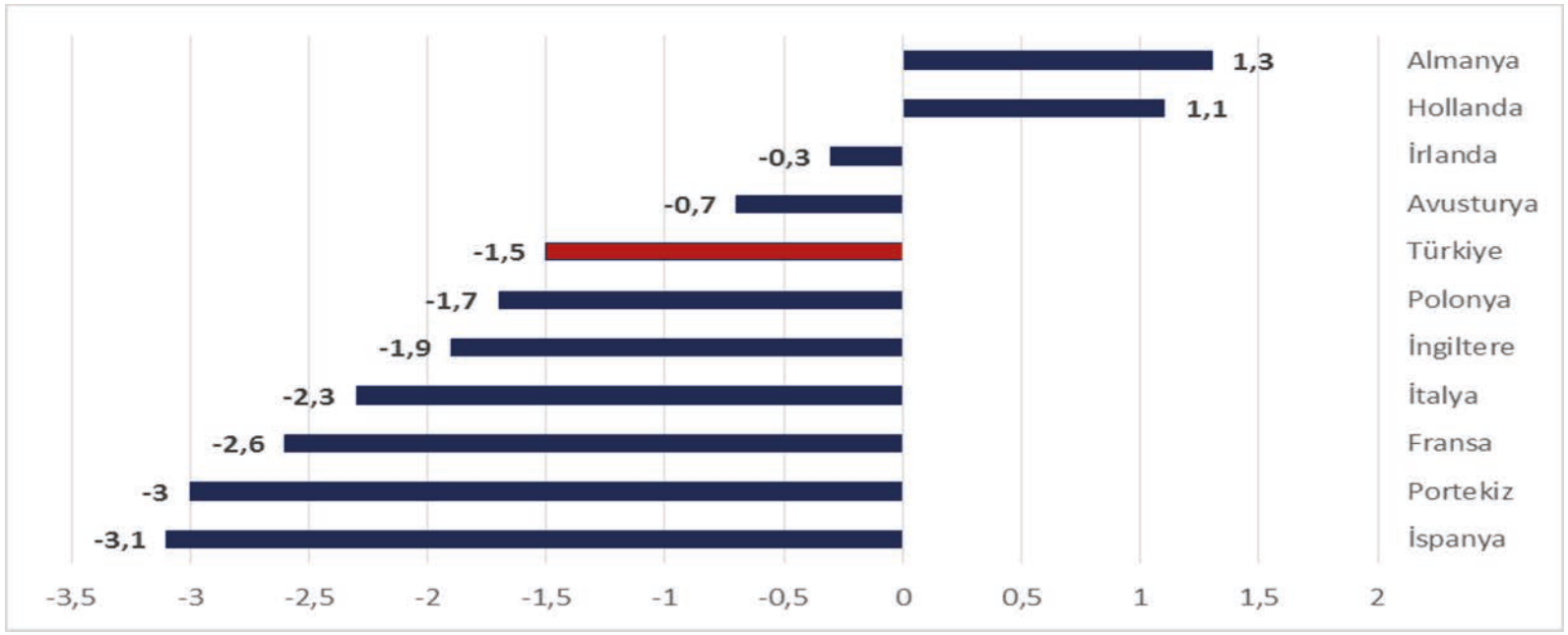

Kaynak: Eurostat, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

- **Türkiye'nin Merkezi Yönetim Bütçe Açığının GSYH'ye oranı 2017 yılında da %1,5 olarak gerçekleşmiş ve %3 olan Maastricht kriterini karşılamıştır. Merkezi yönetim bütçesi 2017 yılında ise 47,4 milyar TL açık vermiştir.**
- **2018 yılı Ağustos ayında, 5,8 milyar TL açık verilirken Ocak-Ağustos döneminde ise 50,8 milyar TL açık verilmiştir.**

AB Tanımlı Kamu Borcu / GSYH (%)

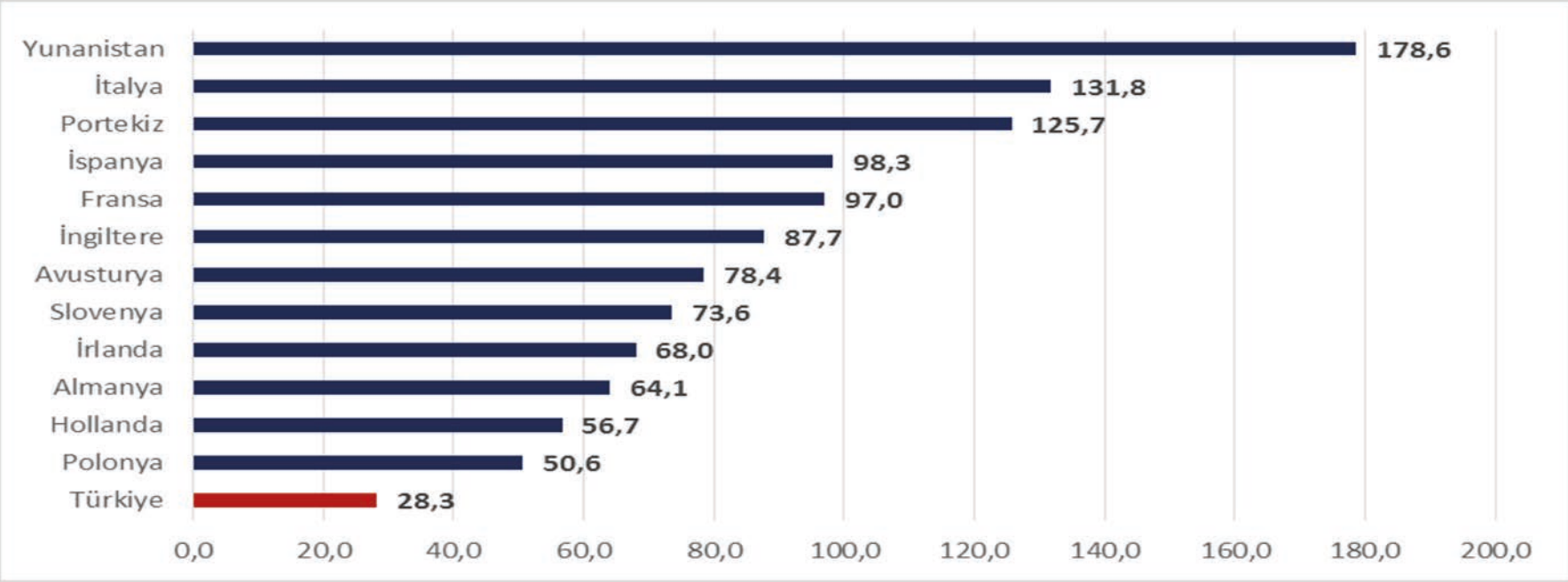

Kaynak: Eurostat, T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

- **Türkiye'nin AB tanımlı borç oranı 2017 yılında, Maastricht kriteri olan %60'ın oldukça altında, %28,3 olarak gerçekleşmiş ve Türkiye 25 AB üyesinden daha iyi performans sergilemiştir.**

Ödemeler Dengesi

Milyon Dolar	Temmuz			Ocak-Temmuz		
	2017	2018	Değişim (%)	2017	2018	Değişim (%)
I- CARİ İŞLEMLER HESABI	-4.711	-1.751	-62,8	-26.009	-33.133	27,4
A. DIŞ TİCARET DENGESİ	-7.332	-4.799	-34,5	-29.914	-38.433	28,5
B. HİZMETLER DENGESİ	2.920	3.593	23,0	8.565	11.732	37,0
C. BİRİNCİL GELİR DENGESİ	-617	-592	-4,1	-6.120	-6.662	8,9
D. İKİNCİL GELİR DENGESİ	318	47	-85,2	1.460	230	-84,2
II- SERMAYE HESABI	11	0	-100,0	12	31	158,3
III- FİNANS HESAPLARI	-4.563	1.232	-127,0	-31.533	-21.489	-31,9
Doğrudan Yatırımlar	-1.135	-707	-37,7	-4.502	-3.548	-21,2
Net Varlık Edinimi	-249	292	-217,3	1.450	2.311	59,4
Net Yükümlülük Oluşumu	886	999	12,8	5.952	5.859	-1,6
Sermaye	434	358	-17,5	2.866	2.770	-3,3
Yatırım	465	364	-21,7	4.643	3.179	-31,5
Tasfiye	31	6	-80,6	1.777	409	-77,0
Diğer Sermaye (Net)	63	242	284,1	273	427	56,4
Gayrimenkul (Net)	389	399	2,6	2.813	2.662	-5,4
Portföy Yatırımları	-532	279	-152,4	-17.999	426	-102,4
Diğer Yatırımlar	-497	-764	53,7	-4.233	-13.032	207,9
Rezerv Varlıklar	-2.399	2.424	-201,0	-4.799	-5.335	11,2
IV- NET HATA NOKSAN	137	2.983	2.077,4	-5.536	11.613	-309,8

Kaynak: TCMB

B-DIŞ TİCARETİN GÖRÜNÜMÜ

1)MAL TİCARETİ

Mal Ticareti Hedefleri (YEP)

(Milyar Dolar)	2018	2019	2020	2021
İhracat	170,0	182,0	191,0	204,4
İthalat	236,0	244,0	252,0	267,0
D.T. Dengesi	-66,0	-62,0	-61,0	-62,6
D.T. Hacmi/GSYH (%)	53,2	53,6	51,6	50,9
İhracat/İthalat (%)	72,0	74,6	75,8	76,6

Kaynak: T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı

Türkiye'nin Küresel Mal İhracatındaki Payı (%)

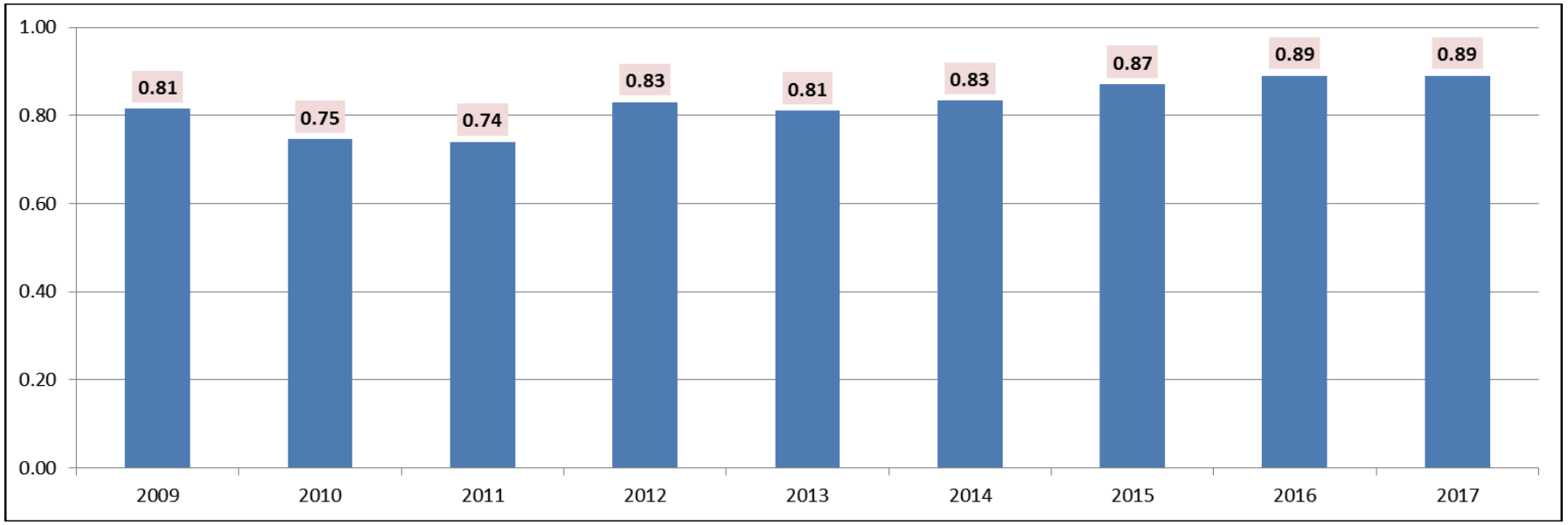

Kaynak: DTÖ

➢ **Türkiye'nin dünya mal ihracatındaki payı 2017 yılında %0,89 düzeyindedir.**

Türkiye'nin Küresel Mal İthalatındaki Payı (%)

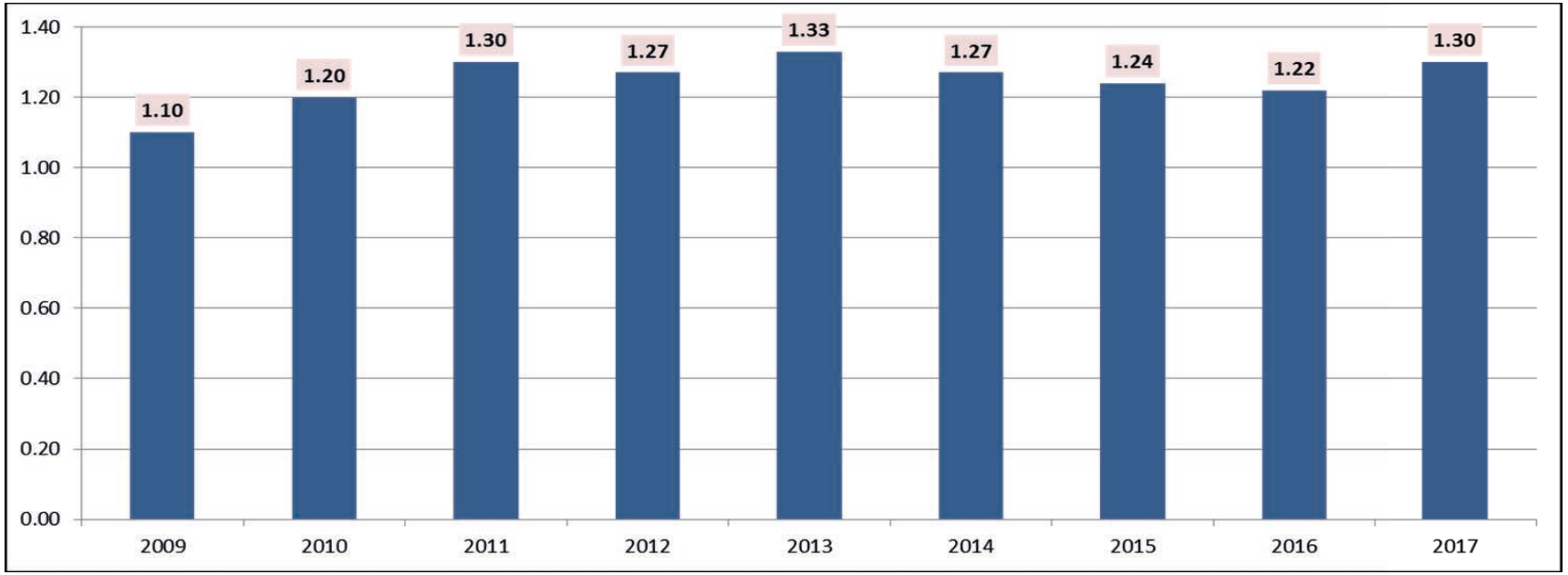

Kaynak: Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ)

- **Türkiye'nin dünya mal ithalatındaki payı 2017 yılında %1,3 düzeyindedir.**

İhracat ve İthalatın Aylık Gelişimi

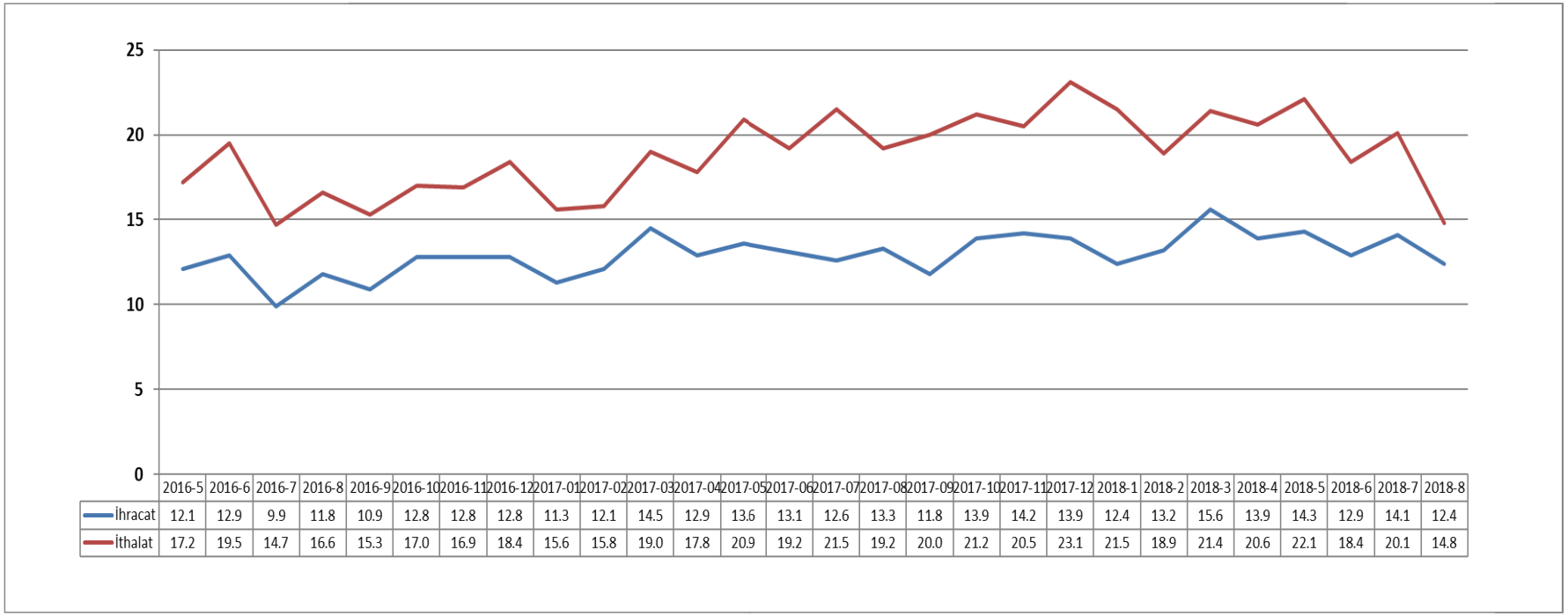

	2016-5	2016-6	2016-7	2016-8	2016-9	2016-10	2016-11	2016-12	2017-01	2017-02	2017-03	2017-04	2017-05	2017-06	2017-07	2017-08	2017-09	2017-10	2017-11	2017-12	2018-1	2018-2	2018-3	2018-4	2018-5	2018-6	2018-7	2018-8
İhracat	12.1	12.9	9.9	11.8	10.9	12.8	12.8	12.8	11.3	12.1	14.5	12.9	13.6	13.1	12.6	13.3	11.8	13.9	14.2	13.9	12.4	13.2	15.6	13.9	14.3	12.9	14.1	12.4
İthalat	17.2	19.5	14.7	16.6	15.3	17.0	16.9	18.4	15.6	15.8	19.0	17.8	20.9	19.2	21.5	19.2	20.0	21.2	20.5	23.1	21.5	18.9	21.4	20.6	22.1	18.4	20.1	14.8

Kaynak: TÜİK

- **2018 Ağustos ayında, 2017 yılının aynı ayına göre, ihracat %6,5 gerileme ile 12,4 milyar dolar, ithalat ise %22,7 gerileme ile 14,8 milyar dolar olmuştur.**

Dış Ticaretin Gelişimi

	Yıllık (Milyar $)		Dönemsel (Milyar $)		Değişim (%) 2017/2018
	2016	2017	2017/(OCAK-AĞUSTOS)	2018/(OCAK-AĞUSTOS)	
İhracat	142.5	157.0	103.2	108.6	5.2
Enerji İhracatı*	3.2	4.3	3.0	2.6	-11.0
Altın İhracatı	8.2	6.6	5.5	1.7	-68.1
İthalat	198.6	233.8	149.0	157.8	5.9
Enerji İthalatı*	27.2	37.2	23.4	28.2	20.6
Altın İthalatı	6.5	16.6	11.8	9.4	-20.4
Dış Ticaret Hacmi	341.1	390.8	252.2	266.5	5.7
Dış Ticaret Dengesi	-56.1	-76.8	-45.7	-49.2	7.6
Enerji Dışı Denge	-32.1	-43.9	-25.4	-23.7	-6.6
İhracat / İthalat (%)	71.8	67.1	69.3	68.8	-0.7

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

** Enerji, 27. fasıla karşılık gelmektedir.*

2018 yılının Ocak-Ağustos döneminde, 2017 yılının aynı dönemine kıyasla;

- **İhracat %5,2 oranında, ithalat ise %5,9 oranında artış kaydetmiştir.**
- **Dış ticaret açığı %7,6'lık artışla 49,2 milyar dolara yükselmiştir.**

Geniş Ekonomik Grupların Sınıflaması (BEC)

İHRACAT

	Ağustos			Ocak-Ağustos		
İhracat (Milyon $)	2017	2018	Değ. (%)	2017	2018	Değ. (%)
Yatırım malları	1,386	1,257	-9.3	12,141	12,727	4.8
Ara mallar	6,390	6,468	1.2	48,630	51,522	5.9
Tüketim malları	5,436	4,629	-14.8	42,010	43,925	4.6
Diğerleri	36.1	28.7	-20.4	455	461	1.3
TOPLAM	**13,248**	**12,383**	**-6.5**	**103,236**	**108,634**	**5.2**

İTHALAT

	Ağustos			Ocak-Ağustos		
İTHALAT (Milyon $)	2017	2018	Değ. (%)	2017	2018	Değ. (%)
Yatırım malları	2,859	1,822	-36.3	20,546	20,474	-0.3
Ara mallar	13,909	11,608	-16.5	110,091	119,987	9.0
Tüketim malları	2,350	1,354	-42.4	17,872	16,853	-5.7
Diğerleri	44	20	-53.7	464	516	11.2
TOPLAM	**19,162**	**14,805**	**-22.7**	**148,972**	**157,830**	**5.9**

Kaynak: TÜİK

Başlıca İhraç Ürünleri

FASIL	İHRACAT (MİLYON DOLAR)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	FASIL ADI	2017	2018	% DEĞ.	2017	2018	% DEĞ.
87	Motorlu kara taşıtları	1.445	1.292	15,3	15.648	17.428	13,6
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	1.055	1.198	22,3	8.475	4.669	20,9
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	1.300	1.165	77,9	8.811	10.246	28,8
72	Demir ve çelik	556	849	6,0	5.377	7.054	6,1
61	Örme giyim eşyası ve aksesuarı	873	720	12,2	5.832	5.978	15,4
85	Elektrikli makina ve cihazlar	695	591	9,6	4.983	5.537	9,3
62	Örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı	585	490	24,3	4.060	4.286	17,8
73	Demir veya çelikten eşya	480	486	-60,3	3.600	4.157	-53,2
39	Plastikler ve mamulleri	498	450	17,0	3.568	3.983	15,1
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	375	427	0,3	2.976	2.650	14,6

** Sıralama Ağustos ayına göre yapılmıştır.*

Kaynak: TÜİK

Başlıca İthal Ürünleri

FASIL	İTHALAT (MİLYON DOLAR)	Ağustos			Ocak-Ağustos		
	FASIL ADI	2017	2018	% DEĞ.	2017	2018	% DEĞ.
27	Mineral yakıtlar, mineral yağlar	3.254	3.475	6,8	23.353	28.164	20,6
84	Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler	2.182	1.652	-24,3	17.291	18.133	4,9
72	Demir ve çelik	1.239	1.406	13,5	10.106	13.313	31,7
85	Elektrikli makina ve cihazlar	1.744	1.047	-39,9	12.733	11.787	-7,4
39	Plastikler ve mamulleri	1.196	881	-26,4	8.716	9.304	6,7
87	Motorlu kara taşıtları	1.260	757	-39,9	10.182	10.256	0,7
71	Kıymetli veya yarı kıymetli taşlar	1.214	398	-67,2	12.374	10.211	-17,5
29	Organik kimyasal ürünler	462	389	-15,8	3.467	4.210	21,4
90	Optik, fotoğraf, sinema, vb. cihazlar, bunların aksam, parça ve aksesuarı	412	282	-31,6	3.232	3.243	0,3
76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	258	276	6,7	2.147	2.726	27,0

** Sıralama Ağustos ayına göre yapılmıştır.*

Kaynak: TÜİK

İhracat ve İthalatta İlk Beş Ülke

İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay, Ağustos)

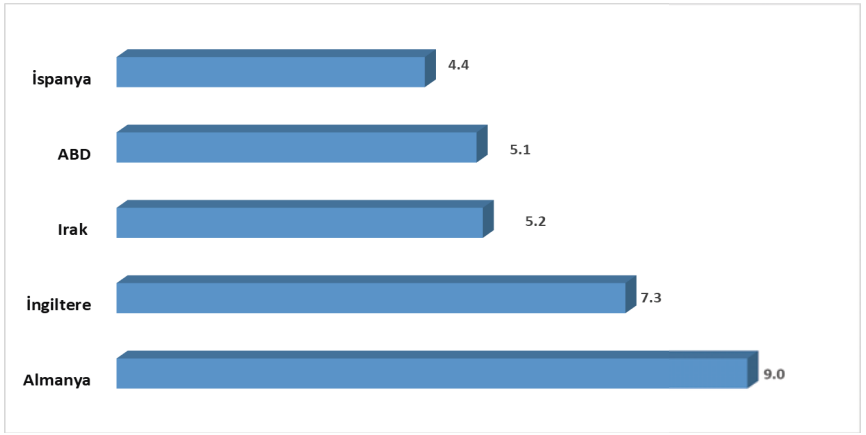

İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay, Ağustos)

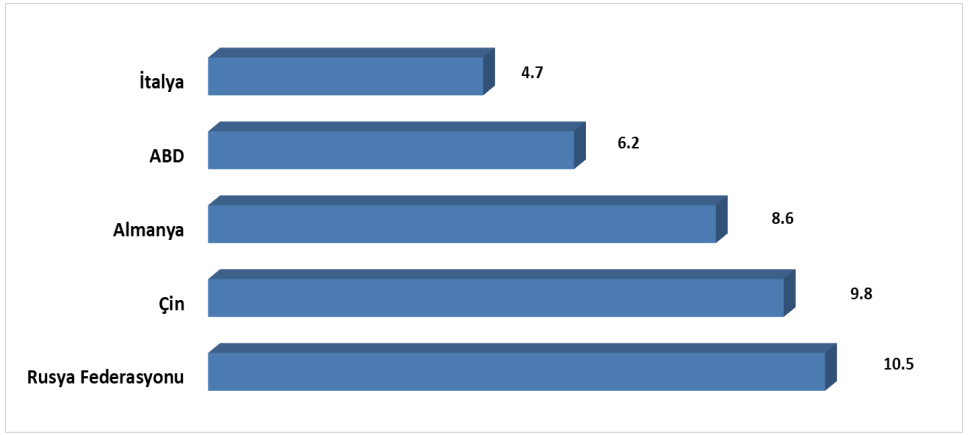

İhracatımızda İlk 5 Ülke (% Pay, Ocak-Ağustos)

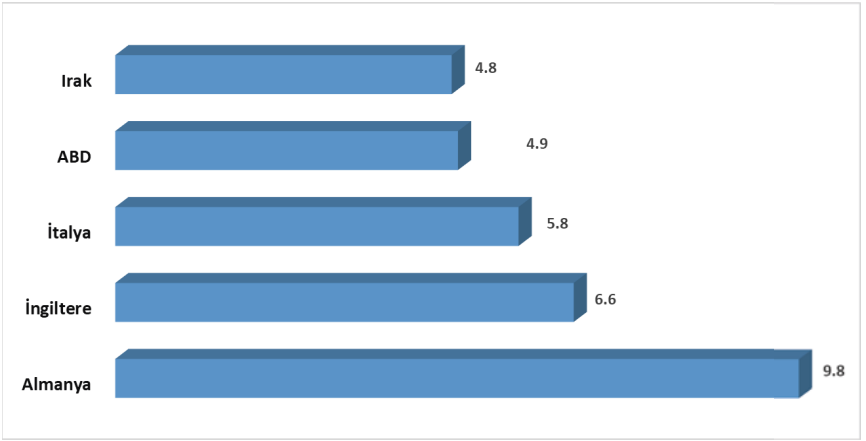

İthalatımızda İlk 5 Ülke (% Pay, Ocak-Ağustos)

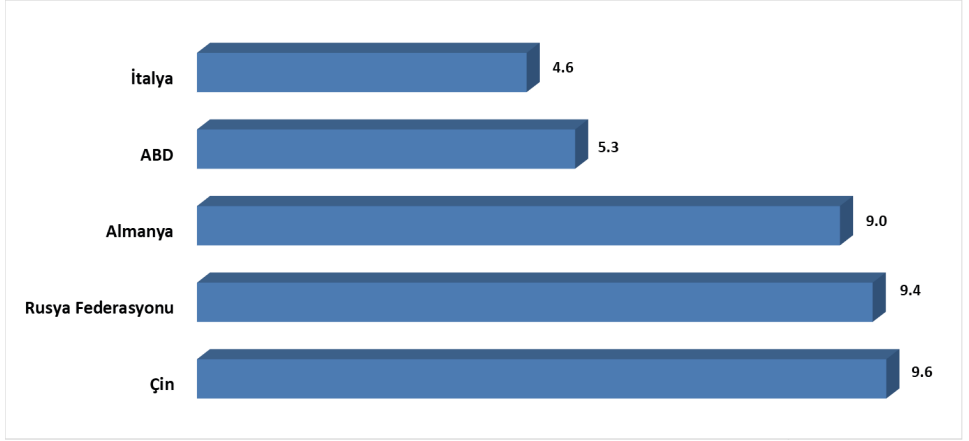

Kaynak: TÜİK

İhracatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	AĞUSTOS				OCAK-AĞUSTOS			
	2017	2018	% Pay	% Değişim	2017	2018	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (28)	**6.004**	**5.619**	**48,7**	**14,7**	**47.651**	**54.673**	**51,0**	**17,8**
B- TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	**158**	**180**	**1,3**	**21,6**	**1.267**	**1.474**	**1,3**	**16,6**
C- DİĞER ÜLKELER	**7.086**	**6.584**	**50,0**	**8,5**	**54.318**	**52.487**	**47,7**	**-2,8**
1- DİĞER AVRUPA	**904**	**1.281**	**6,0**	**21,7**	**6.110**	**7.607**	**6,6**	**21,5**
2- AFRİKA	**946**	**1.073**	**8,4**	**41,7**	**7.496**	**9.064**	**8,3**	**22,0**
Kuzey Afrika	592	697	5,5	54,5	4.749	5.928	5,4	25,9
Diğer Afrika	355	376	3,0	22,9	2.747	3.135	2,9	15,3
3- AMERİKA	**1.010**	**952**	**9,5**	**46,0**	**8.044**	**8.236**	**7,6**	**3,6**
Kuzey Amerika	785	726	7,2	41,6	6.402	6.131	5,6	-3,7
Orta Amerika ve Karayip	85	103	1,1	49,2	774	952	0,9	23,3
Güney Amerika	140	123	1,2	76,1	868	1.153	1,1	41,9
4- ASYA	**4.150**	**3.209**	**25,5**	**-9,4**	**32.133**	**26.917**	**24,6**	**-15,3**
Yakın ve Ortadoğu	3.140	2.262	18,1	-19,8	24.803	19.105	17,5	-22,2
Diğer Asya	1.010	947	7,4	32,1	7.330	7.812	7,1	8,6
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	**55**	**62**	**0,4**	**3,9**	**417**	**508**	**0,5**	**23,2**
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	**21**	**7**	**0,2**	**30,0**	**119**	**154**	**0,2**	**51,0**
GENEL TOPLAM	**13.248**	**12.383**	**100,0**	**11,6**	**103.236**	**108.634**	**100,0**	**7,0**

Kaynak: TÜİK

İthalatın Bölgesel Dağılımı

Milyon Dolar	AĞUSTOS				OCAK-AĞUSTOS			
	2017	2018	% Pay	% Değişim	2017	2018	% Pay	% Değişim
A- AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ (28)	**7.073**	**4.971**	**35,4**	**-2,0**	**53.105**	**58.028**	**37,1**	**15,3**
B- TÜRKİYE SERBEST BÖLGELERİ	**150**	**76**	**0,6**	**-10,9**	**1.001**	**923**	**0,6**	**-0,5**
C- DİĞER ÜLKELER	**11.939**	**9.758**	**64,0**	**-9,0**	**94.866**	**98.880**	**62,3**	**7,5**
1- DİĞER AVRUPA	**2.359**	**1.899**	**12,9**	**-23,7**	**19.895**	**20.320**	**12,9**	**5,0**
2- AFRİKA	**652**	**420**	**3,3**	**-5,2**	**4.586**	**5.139**	**3,3**	**19,9**
Kuzey Afrika	355	271	2,4	30,1	2.597	3.345	2,1	37,1
Diğer Afrika	297	149	1,0	-43,4	1.989	1.795	1,2	-2,7
3- AMERİKA	**1.578**	**1.596**	**10,5**	**-11,8**	**13.761**	**16.072**	**10,1**	**18,8**
Kuzey Amerika	1.037	1.041	6,3	-29,6	9.438	9.877	6,2	5,2
Orta Amerika ve Karayip	66	48	0,4	-0,3	586	595	0,4	5,2
Güney Amerika	475	507	3,8	51,2	3.737	5.600	3,6	56,1
4- ASYA	**6.659**	**4.883**	**32,2**	**-5,6**	**49.797**	**49.885**	**31,5**	**4,3**
Yakın ve Ortadoğu	1.784	1.233	8,8	-7,6	13.843	12.936	8,2	-3,0
Diğer Asya	4.875	3.650	23,5	-4,8	35.954	36.949	23,3	7,1
5- AVUSTRALYA VE YENİ ZELANDA	**97**	**39**	**0,4**	**-76,7**	**1.426**	**747**	**0,5**	**-46,7**
6- DİĞER ÜLKE ve BÖLGELER	**594**	**922**	**4,7**	**114,1**	**5.402**	**6.715**	**4,1**	**20,5**
GENEL TOPLAM	**19.162**	**14.805**	**100,0**	**-6,7**	**148.972**	**157.830**	**100,0**	**10,2**

Kaynak: TÜİK

2)HİZMETLER TİCARETİ

Hizmetler Sektörüne İlişkin Hedefler

2023 Hedeflerimiz kapsamında hizmetler sektöründe;

- Ülkemizin dünya hizmet ticaretinden aldığı payın artırılması
- Hizmetler sektörü toplam ihracatının 150 milyar dolara çıkarılması
- Sağlık turizminde 20 Milyar Dolar, film-dizi sektöründe 1 Milyar Dolar, eğitim sektöründe 2 milyar Dolar, bilişim sektöründe ise 10 Milyar Dolar tutarında ihracat rakamına ulaşılması

2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile desteklenen sektörler;

- Sağlık Turizmi
- Eğitim
- Bilişim (Yazılım, Bilgisayar Oyunları ve Uygulamaları)
- Film (Sinema Filmi, Dizi Film, Animasyon ve Belgeseller)

2012/4 sayılı Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretinin Desteklenmesi Hakkında Tebliğ ile sağlanan destekler;

- Rapor desteği,
- Yurt Dışı Tanıtım desteği,
- Organizasyon (fuar) desteği,
- Yurt Dışı Birim desteği,
- Arama Motoru desteği,
- Belgelendirme desteği,
- Danışmanlık desteği,
- Ticaret Heyeti ve Alım Heyeti destekleri,
- Hasta Yol desteği (Sağlık Turizmi)
- Bilgisayar Oyunu ve Bilgisayar Uygulaması destekleri (Bilişim)
- Yurt Dışı Pazarlama desteği (Film Sektörü) ve
- Reklam Desteği (Film Sektörü).

Türkiye'nin Küresel Hizmet İhracatındaki Payı (%)

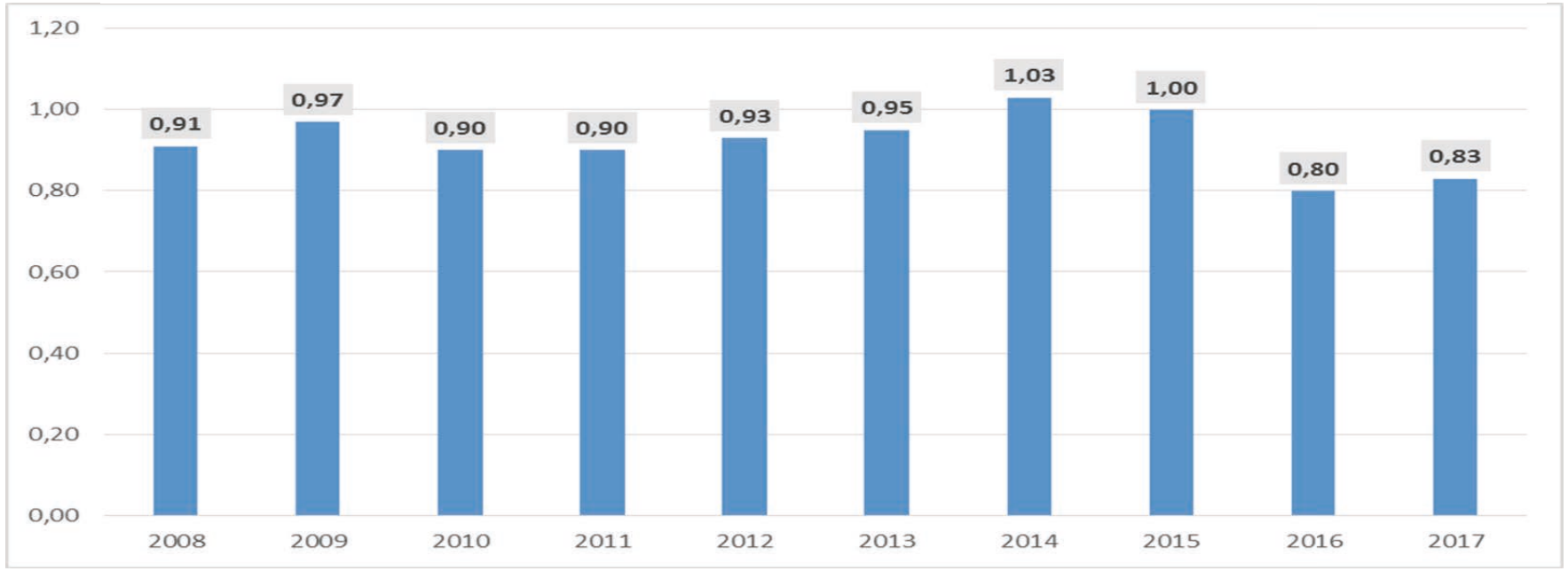

Kaynak: DTÖ

- **Türkiye'nin 2017 yılı küresel hizmet ihracatındaki payı %0,83 düzeyindedir.**

Türkiye'nin Küresel Hizmet İthalatındaki Payı (%)

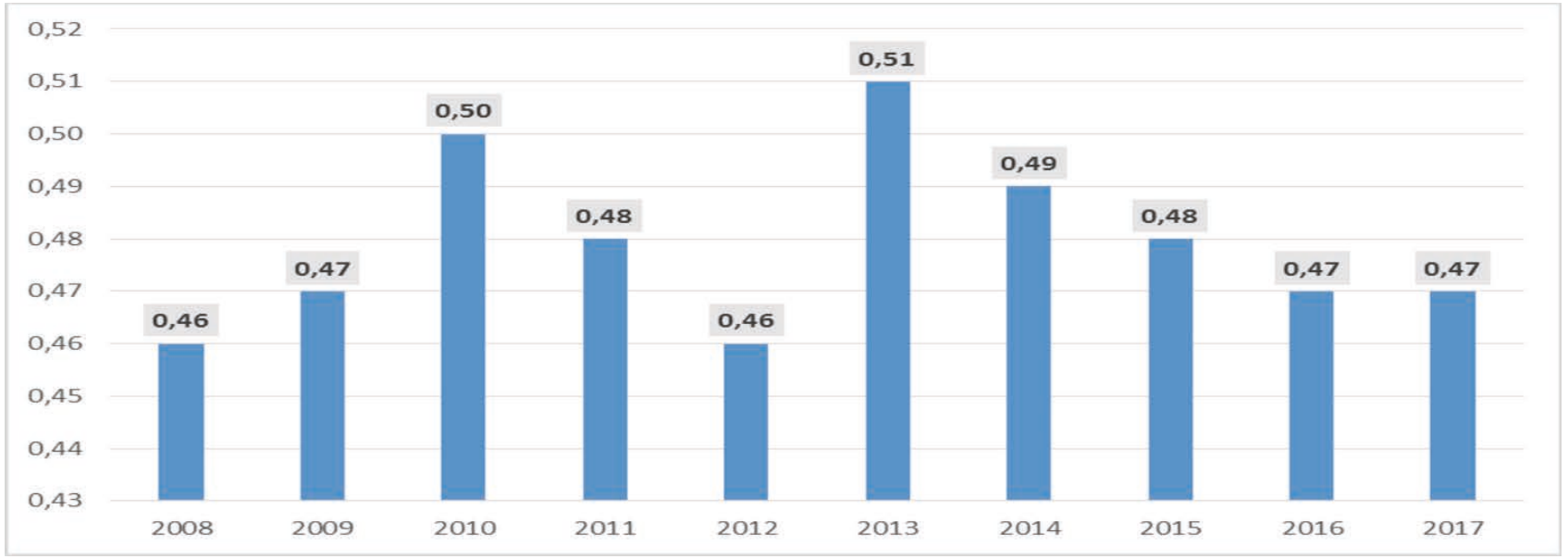

Kaynak: DTÖ,TCMB

- **Türkiye’nin 2017 yılı küresel hizmet ithalatındaki payı %0,47 düzeyindedir.**

Ödemeler Dengesi-Hizmet Kalemleri

	Yıllık			Ocak-Temmuz		
Milyon Dolar	2016	2017	Değişim(%)	2017	2018	Değişim(%)
Hizmetler Geliri	37,391	43,673	16.8	21,731	25,758	18.5
Taşımacılık Geliri	13,110	15,113	15.3	7,945	9,253	16.5
Seyahat Geliri	18,743	22,478	19.9	10,429	13,237	26.9
İnşaat Geliri	512	472	-7.8	299	149	-50.2
Sigorta Geliri	1,159	1,281	10.5	708	738	4.2
Finansal Hizmetler Geliri	676	631	-6.7	309	414	34.0
Diğer Ticari Hizmetler Geliri	622	883	42.0	458	483	5.5
Resmi Hizmetler Geliri	616	610	-1.0	322	345	7.1
Diğer Hizmetler Geliri	1,746	1,837	5.2	1,073	922	-14.1
	Yıllık			Ocak-Temmuz		
Milyon Dolar	2016	2017	Değişim(%)	2017	2018	Değişim(%)
Hizmetler Gideri	22,128	23,729	7.2	13,166	14,026	6.5
Taşımacılık Gideri	8,077	9,718	20.3	5,271	5,538	5.1
Seyahat Gideri	4,783	4,823	0.8	2,637	3,040	15.3
İnşaat Gideri	0	34	0.0	2	25	0.0
Sigorta Gideri	1,676	2,040	21.7	1,203	1,153	-4.2
Finansal Hizmetler Gideri	1,610	1,192	-26.0	715	787	10.1
Diğer Ticari Hizmetler Gideri	2,340	2,506	7.1	1,413	1,449	2.5
Resmi Hizmetler Gideri	1,788	1,394	-22.0	741	863	16.5
Diğer Hizmetler Gideri	1,328	1,397	5.2	856	758	-11.4

Kaynak: TCMB

Yurt Dışında Müteahhitlik Hizmetleri

Yıl	Proje Sayısı	Ülke Sayısı	Proje Bedeli ($)	Kümülatif Proje Bedeli ($)	Ort. Proje Bedeli ($)
1971-2002	2.425	48	49.722	49.722	21
2003	338	35	6.394	56.143	19
2004	475	36	8.616	64.759	18
2005	451	33	12.887	77.647	29
2006	575	35	22.335	99.981	39
2007	616	45	25.832	125.813	42
2008	657	39	24.171	149.984	37
2009	512	45	20.406	170.390	40
2010	629	50	23.514	193.904	37
2011	563	51	24.582	218.486	44
2012	542	49	30.001	248.487	55
2013	430	50	30.363	278.850	71
2014	343	54	27.275	306.125	80
2015	266	57	23.168	329.292	87
2016	190	56	13.865	343.157	73
2017	279	52	14.991	358.149	54
2018	127	37	12.421	370.570	98
2018 Eylül sonu itibariyle					

Kaynak:Ticaret Bakanlığı

- **Dünyanın en büyük 250 müteahhitlik şirketi listesinde 2018 yılında 46 Türk firması vardır.**
- **Türkiye, bu bakımdan Çin'den sonra 2. sırada yer almaktadır.**

Sektörün ekonomiye katkıları: Döviz girdisi, ihracata katkı, istihdama katkı, teknoloji transferi, makina parkına etki, dışa açılma sürecine etki.

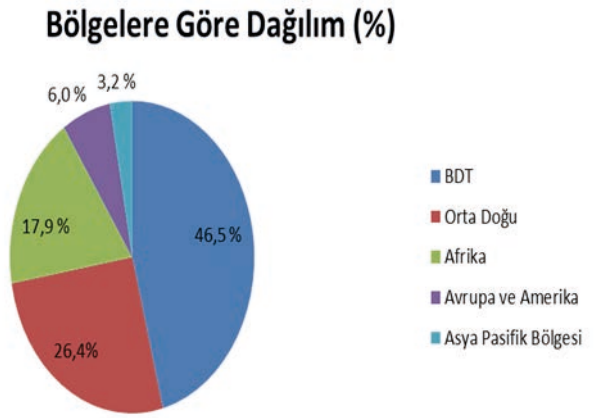

C-YATIRIM ORTAMI ve YABANCI SERMAYE

Çifte Vergilendirmeyi Önleme Anlaşmaları

1. ABD
2. Almanya
3. Arnavutluk
4. Avusturya
5. Avustralya
6. Azerbaycan
7. BAE
8. Bahreyn
9. Bangladeş
10. Belçika
11. Beyaz Rusya
12. Bosna Hersek
13. Brezilya
14. Bulgaristan
15. Cezayir
16. Çek Cumhuriyeti
17. Çin Halk Cumhuriyeti
18. Danimarka
19. Endonezya
20. Estonya
21. Etiyopya
22. Fas
23. Filipinler
24. Finlandiya
25. Fransa
26. Güney Afrika
27. Güney Kore
28. Gürcistan
29. Hindistan
30. Hırvatistan
31. Hollanda
32. İngiltere
33. İran
34. İrlanda
35. İspanya
36. İsrail
37. İsveç
38. İsviçre
39. İtalya
40. Japonya
41. Katar
42. Kazakistan
43. Kırgızistan
44. Kuveyt
45. K.K.T.C.
46. Kanada
47. Kosova
48. Letonya
49. Litvanya
50. Lübnan
51. Lüksemburg
52. Macaristan
53. Makedonya
54. Malezya
55. Mısır
56. Moğolistan
57. Moldova
58. Malta
59. Meksika
60. Norveç
61. Özbekistan
62. Pakistan
63. Polonya
64. Portekiz
65. Romanya
66. Rusya
67. S. Arabistan
68. Sırbistan-Karadağ
69. Singapur
70. Slovakya
71. Slovenya
72. Suriye
73. Sudan
74. Tacikistan
75. Tayland
76. Tunus
77. Türkmenistan
78. Ukrayna
79. Umman
80. Ürdün
81. Vietnam
82. Yeni Zelanda
83. Yunanistan
84. Yemen

Doğrudan Yabancı Yatırımlar

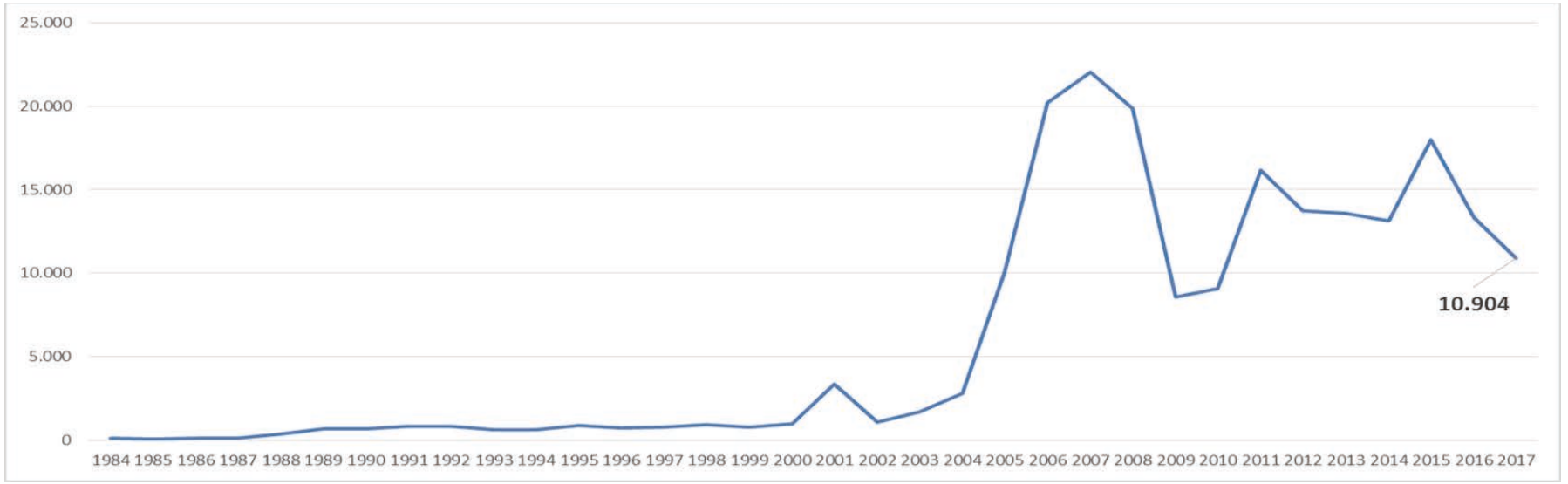

Kaynak: TCMB

- **1984-2002 döneminde 14,6 milyar ABD doları olan doğrudan yabancı yatırım tutarı, 2003-2017 döneminde 193,1 milyar dolara ulaşmıştır.**
- **Doğrudan yatırım girişi 2018 Ocak-Temmuz döneminde %1,6 azalarak 5,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.**

Yurt Dışına Doğrudan Yabancı Yatırımlar

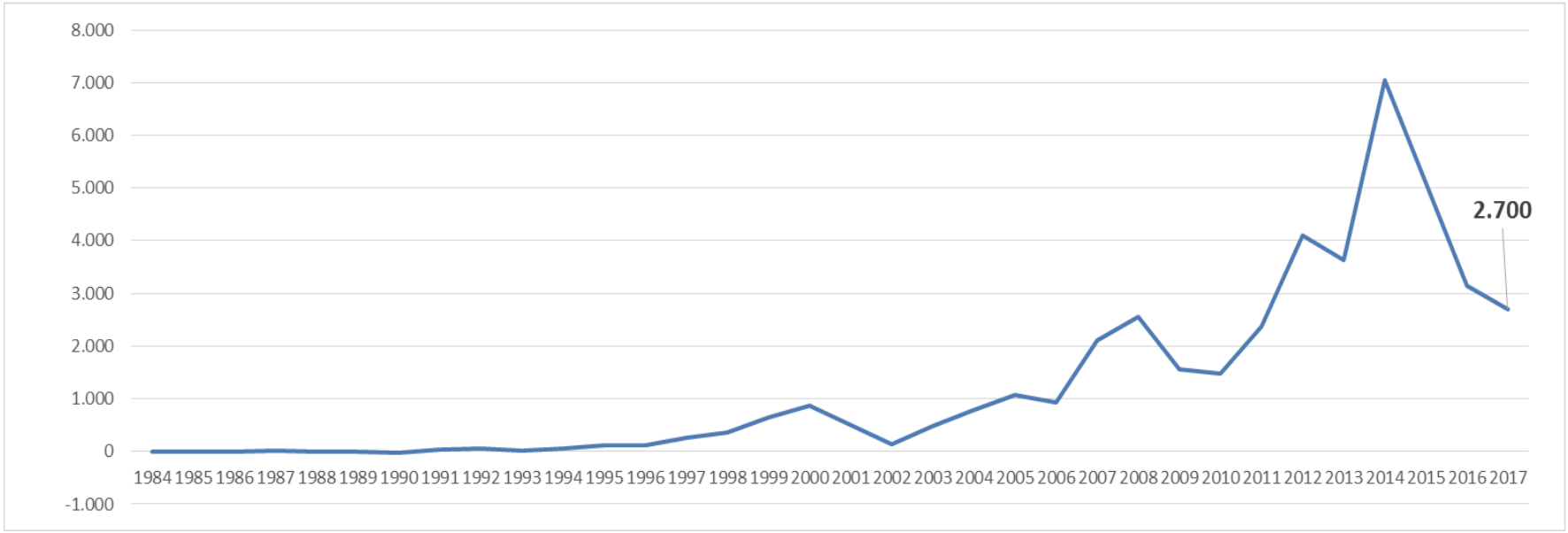

Kaynak: TCMB

- **Türk yatırımcıların yurtdışında gerçekleştirdiği doğrudan yatırımların toplamı, 2003'ten 2017 yılına kadar 39 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.**
- **Yurtdışına yaptığımız yatırımlar ise 2018 Ocak-Temmuz döneminde %59 artarak 2,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.**

Yabancı Yatırımların Sektörlere Göre Dağılımı

	Yıllık		Ocak-Temmuz	
Milyon Dolar($)	**2016**	**2017**	**2017**	**2018**
TARIM SEKTÖRÜ	38	31	16	12
SINAİ SEKTÖRÜ	3,067	2,020	1,116	1,426
Madencilik ve taşocakçılığı	148	447	10	81
İmalat	2,241	1,205	775	681
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklimlendirme Üretimi ve Dağıtımı	676	367	330	664
Su Temini, Kanalizasyon, Atık Yönetimi ve İyileştirme Faaliyetleri	2	1	1	0
HİZMETLER SEKTÖRÜ	4,429	5,399	3,511	1,741
TOPLAM	**7,534**	**7,450**	**4,643**	**3,179**

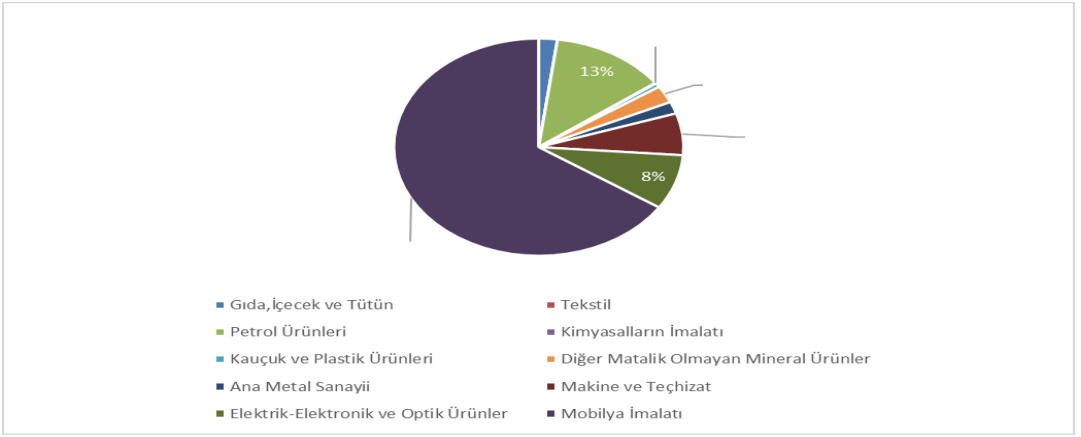

Kaynak: TCMB

Yabancı Yatırımların Ülkelere Göre Dağılımı

Sıra*	Ülkeler	2017 DYY (Milyon Dolar)	2018 DYY Temmuz (Milyon Dolar)	2017 DYY Ocak-Temmuz (Milyon Dolar)	2018 DYY Ocak-Temmuz (Milyon Dolar)
1	İtalya	124	19	69	462
2	Avusturya	326	29	275	349
3	Hollanda	1,768	22	1,418	295
4	Azerbaycan	1,009	41	368	255
5	Lüksemburg	109	22	68	250
6	ABD	171	4	75	197
7	Danimarka	12	0	12	183
8	İngiltere	324	32	133	175
9	Almanya	295	60	197	168
10	Norveç	60	0	55	110
11	Japonya	295	10	174	94
12	İspanya	1,451	1	955	83
13	Fransa	107	21	87	73
14	Belçika	226	51	208	71
15	Katar	100	3	84	71
16	Tayland	28	0	28	68
17	İsviçre	52	0	42	57
18	Güney Kore	19	0	6	46
19	Avustralya	459	41	20	41
20	Kuveyt	56	4	30	32
LİSTE TOPLAMI		**6,991**	**360**	**4,304**	**3,080**
TOPLAM		**7,450**	**364**	**4,643**	**3,179**

**Sıralama 2018 Ocak- Temmuz dönemine göredir.*

Kaynak: TCMB

D-SERBEST BÖLGELER

Serbest Bölgelerin Sağladığı Avantajlar

- Üretici Kullanıcılar için Vergi Avantajlarından Yararlanma İmkânı
- Orta ve Uzun Vadede Geleceği Planlayabilme İmkânı
- Kâr Transferi İmkânı
- Ticaret Kolaylığı İmkânı
- Gümrük Vergisi Prosedüründen Arındırılmış Ticari Faaliyet İmkânı
- AB ve Gümrük Birliği Kriterlerinin Gerektirdiği Serbest Dolaşım Belgelerinin Temini İmkânı
- Eşitlik Prensibi
- Zaman Kısıtlaması Bulunmaması
- Pazar İhtiyaçlarına ve Şartlarına Göre Serbestçe Belirlenecek Ticari Faaliyet İmkânı
- Gerçekçi Bir Enflasyon Muhasebesi İmkânı
- Yerli ve Yabancı Tüm Pazarlara Erişim İmkânı
- Azaltılmış Bürokratik Prosedür ve Dinamik İşletme Yönetimi
- Stratejik Avantaj
- Her Türlü Ticari ve Sınai Faaliyete Uygun ve Ucuz Altyapı İmkânı
- Tedarik Zinciri İmkânlarından Yararlanma Kolaylığı

Serbest Bölgeler

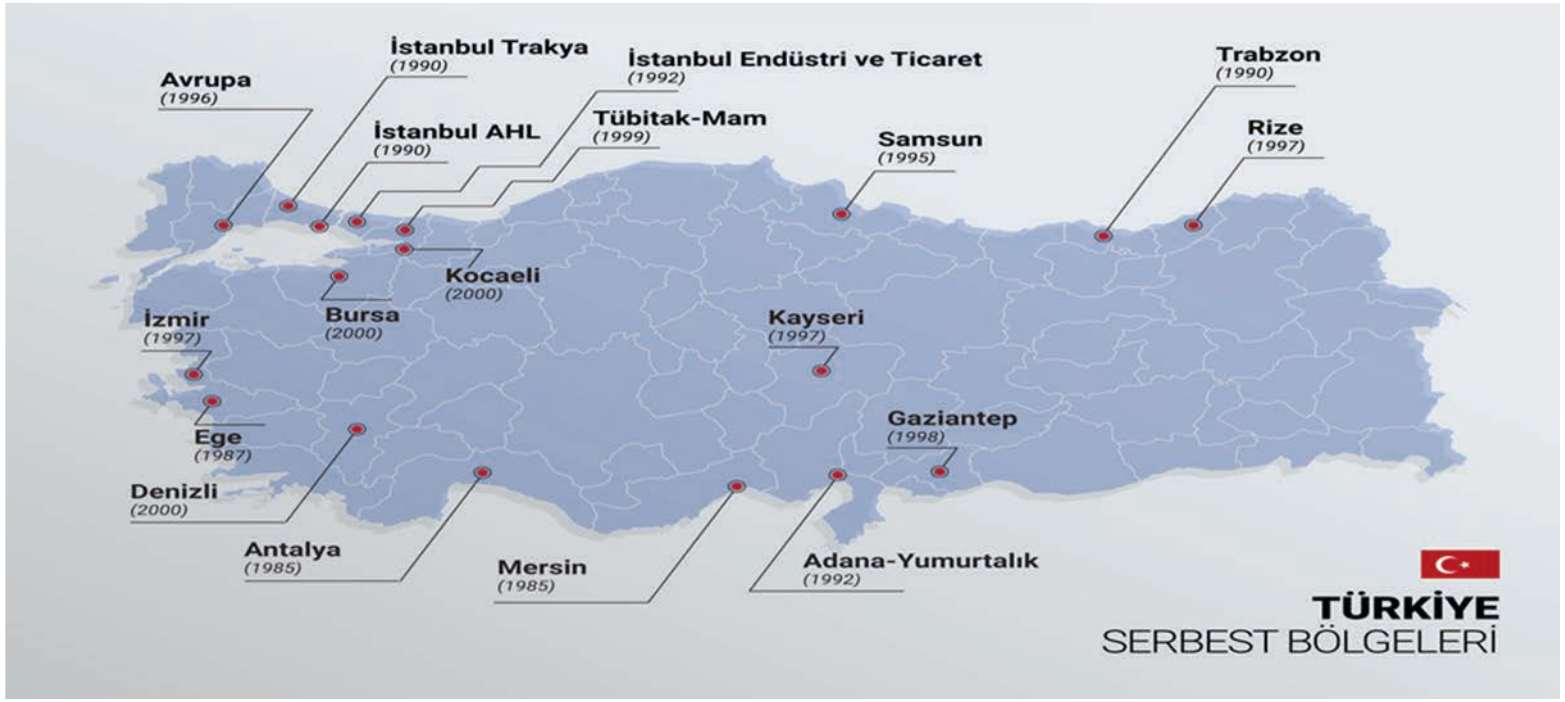

- **18 Serbest Bölgede 2018 yılı Ağustos ayı itibarıyla 67.544 kişilik istihdam sağlanmaktadır.**

Serbest Bölgelerin Ticaret Hareketleri

Milyon Dolar	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Yurtiçinden Bölgelere	2.971	2.887	2.732	2.205	2.125	2.374
Bölgelerden Yurtdışına	7.071	7.701	7.958	7.494	7.041	7.525
Yurtdışından Bölgelere	7.257	7.490	7.059	6.550	5.868	6.404
Bölgelerden Yurtiçine	5.754	5.162	4.683	4.012	3.999	4.073
TOPLAM TİCARET HACMİ	**23.053**	**23.240**	**22.432**	**20.261**	**19.033**	**20.376**

Kaynak: Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

- **2017 yılında, Serbest Bölgelerdeki toplam ticaret hacmi, bir önceki yıla göre %7,1 oranında artarak 20,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.**
- **2018 yılı Ocak – Ağustos döneminde gerçekleştirilen toplam ticaret hacmi ise önceki yılın aynı dönemine göre %11,4 oranında aratarak 14,3 milyar dolar olmuştur.**

Serbest Bölgelerde Sektörel Yoğunlaşma

İstanbul AHL	Hizmetler ve yazılım
Antalya	Yat inşası, medikal aletler
Kocaeli	Gemi inşası
Avrupa	Hazır giyim
Mersin	Hazır giyim
Bursa	Otomotiv alt endüstrileri
İzmir	Deri
TÜBİTAK-MAM	Ar-Ge faaliyetleri
Adana-Yumurtalık	Gemi tamir ve bakımı

Kaynak: Serbest Bölgeler, Yurt Dışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü

E- İKİLİ, BÖLGESEL, ÇOKLU ve ÇOK TARAFLI TİCARET

Ticari İlişkiler

➢ İkili Ticari İlişkiler

Avrupa, Asya-Pasifik, Avrasya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Sahra Altı Afrika, Amerika

➢ Bölgesel ve Çoklu Ticari İlişkiler

AB, EİT, D8, KEİ, İİT, İSEDAK

➢ Çok Taraflı Ticari İlişkiler

DTÖ, OECD, G20

STA Ülkeleri

1. EFTA (Norveç, İsviçre, İzlanda, Liechtenstein)
2. İsrail
3. Makedonya
4. Bosna Hersek
5. Filistin
6. Tunus
7. Fas
8. Suriye *
9. Mısır
10. Arnavutluk
11. Gürcistan
12. Karadağ
13. Sırbistan
14. Şili
15. Ürdün
16. Güney Kore
17. Morityus
18. Lübnan**
19. Kosova**
20. Malezya
21. Moldova
22. Faroe Adaları
23. Singapur
24. Sudan**
25. Venezuela**

(*) Askıda

(**) İç onay sürecinde

STA Ülkeleri (Devam Eden Müzakereler)

1. Gana*
2. Katar*

1. Ukrayna**
2. Endonezya**
3. Peru**
4. Kolombiya**
5. Ekvator**
6. Pakistan**
7. Meksika**
8. Japonya**
9. Tayland**
10. Cibuti**
11. Kongo Demokratik Cumhuriyeti**
12. Kamerun
13. Çad
14. Seyşeller
15. Körfez İşbirliği Konseyi
16. Libya
17. MERCOSUR

(*) Müzakereler tamamlanmıştır.

(**) Müzakereler aktif bir şekilde sürdürülmektedir.

Çok Taraflı Ticari İlişkiler

Hizmet Ticareti Anlaşması (TISA)

- Doha Kalkınma Turu müzakerelerinin kesintiye uğraması ve hizmetler alanında rekabetçi ülkelerin iddialı bir anlaşma hedeflemeleri nedeniyle hizmetler ticaretinin %70'ini oluşturan katılımcılar arasında serbesti düzeyini büyük ölçüde arttıracak bir anlaşma olan TISA müzakereleri Türkiye'nin katılımıyla devam etmektedir.

Çevresel Ürünler Anlaşması (EGA)

- DTÖ bünyesinde çoklu bir anlaşma olarak öngörülen EGA müzakereleri 17 (AB 28 tek üye) DTÖ üyesi arasında devam etmektedir. Müzakereler sonucunda listede yer alacak ürünlerde tarifelerin sıfıra bağlanması öngörülmektedir. Halihazırda 261 üründen oluşan bir liberalizasyon listesi bulunmaktadır.

G-20 Dönem Başkanlığı

- ABD, Almanya, Arjantin, Avrupa Birliği, Avustralya, Brezilya, Çin, Endonezya, Fransa, Güney Afrika, Güney Kore, Hindistan, İngiltere, İtalya, Japonya, Kanada, Meksika, Rusya, Suudi Arabistan ve Türkiye'den oluşan G-20 ülkeleri, dünya ekonomisinin %80'ini; küresel ticaretin %75'ini ve dünya nüfusunun yaklaşık üçte ikisini temsil etmektedir. G–20 Dönem Başkanlığı her sene bir üye ülke tarafından yürütülmektedir. G-20 Dönem Başkanlığı 2017 yılında Almanya tarafından üstlenilmiştir. Arjantin, 1 Aralık 2017 tarihinde G20 Dönem Başkanlığı'nı Almanya'dan devralacaktır.

İhracatın Ülke Gruplarına Göre Dağılımı

Ülke Grupları	2017 (Milyon Dolar)	2017 Ocak-Ağustos (Milyon Dolar)	2018 Ocak-Ağustos (Milyon Dolar)	% Değişim
AB(28)	73.906	47.651	54.673	14,7
BDT Ülkeleri	9.103	5.778	6.244	8,1
EFTA Ülkeleri	1.638	1.121	1.575	40,6
Ekonomik İşbirliği Teşkilatı	8.105	5.359	4.792	-10,6
İslam İşbirliği Teşkilatı	45.133	31.182	26.402	-15,3
Karadeniz Ekonomik İşb.Teşkilatı	15.636	9.758	11.410	16,9
OECD Ülkeleri	82.728	53.480	61.144	14,3
STA Yapılan Ülkeler	15.574	9.907	12.174	22,9
Türk Cumhuriyetleri	4.165	2.832	2.623	-7,4

Kaynak: TÜİK

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

Halihazırda 110 ülke, 157 Merkez ve 3 Daimi Temsilcilikte 140 Ticaret Müşaviri/Ataşesi görev yapmaktadır.

Ticaret Bakanlığı Yurt Dışı Teşkilatı

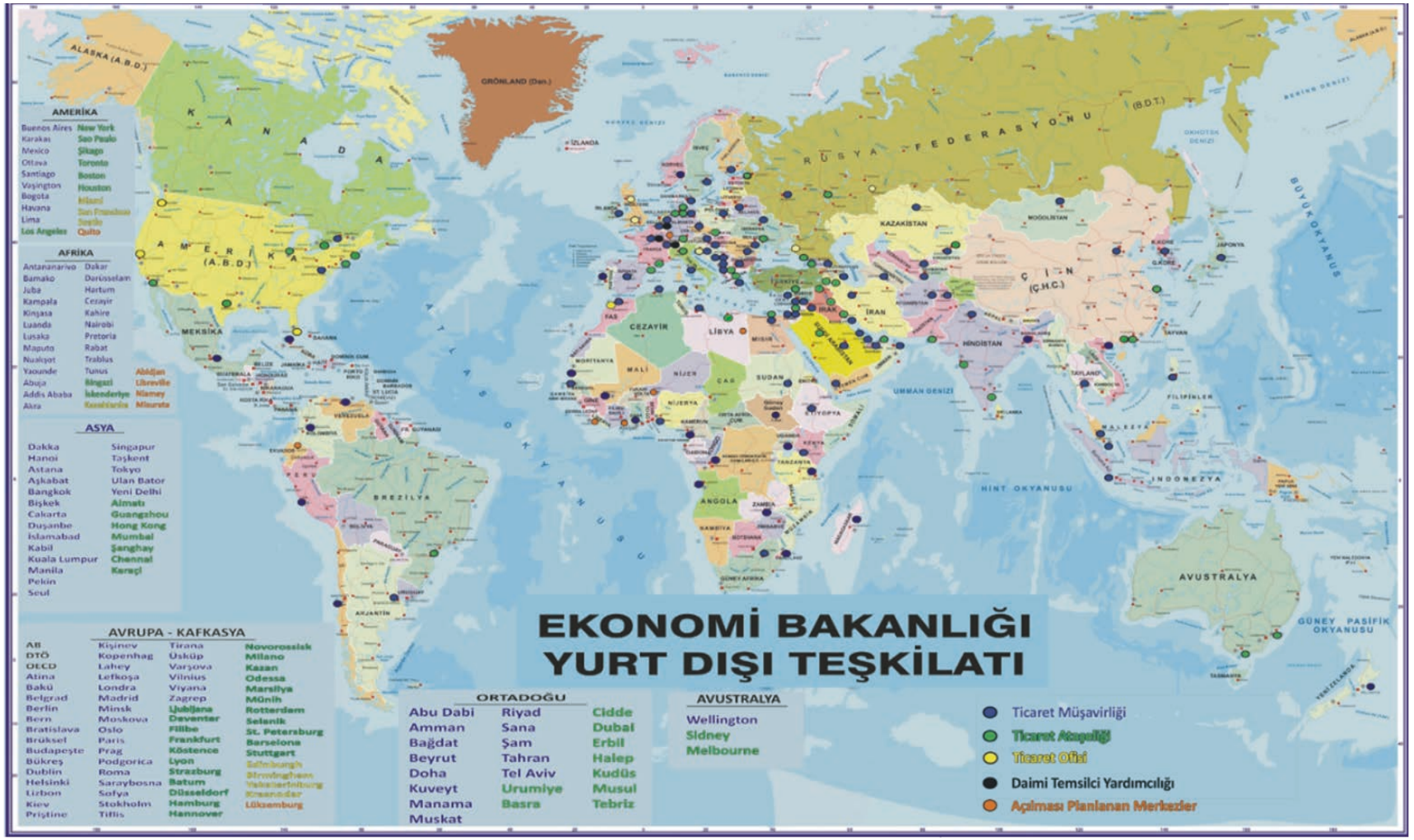

Kaynak : T.C. Ticaret Bakanlığı

Nazilli Ticaret Odası

BÖLGENİN PARLAYAN YILDIZI

www.naztic.org.tr | /naztic | /naztic